НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економіки і підприємництва

До захисту допущено:

Завідувачка кафедри

_____ Світлана ТУЛЬЧИНСЬКА

«___» _____2025 р.

Дипломна робота

на здобуття ступеня бакалавра

за освітньо-професійною програмою «Економіка бізнес-підприємства»

зі спеціальності 051 «Економіка»

на тему: «Економічне обґрунтування напрямів підвищення рентабельності підприємства»

Виконала:
здобувач IV курсу, групи УЕ-12
Шиндерук Тетяна Сергіївна _____

Керівник:
Доцент, кандидат економічних наук, доцент
Кривда Олена Віталіївна _____

Консультант з економіко-математичного підрозділу:
Доцент, кандидат економічних наук, доцент
Кузьмінська Наталія Леонідівна _____

Рецензент:
Доцент, кандидат економічних наук, доцент
Язвінська Надія Вікторівна _____

Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань.
Здобувач _____

Київ – 2025 року

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економіки і підприємництва

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність – 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Економіка бізнес-підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри

_____ Світлана ТУЛЬЧИНСЬКА

«___» _____2025 р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу здобувачу вищої освіти

Шиндерук Тетяні Сергіївні

1. Тема роботи «Економічне обґрунтування напрямів підвищення рентабельності підприємства», керівник роботи Кривда Олена Віталіївна кандидат економічних наук, доцент, затверджені наказом по університету від «___» _____ 20__ р. №_____

2. Термін подання здобувачем роботи:

3. Вихідні дані до роботи: Форма №1 «Баланс», Форма №2 «Звіт про фінансові результати», Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів», Форма №4 «Звіт про власний капітал», Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності» та інша статистична та теоретична інформація стосовно ТОВ «Крона-Калинівка» за 2021-2024 роки, законодавчі та нормативні акти України.

4. Зміст роботи:

РОЗДІЛ 1. Теоретико-методичні підходи до дослідження рентабельності підприємства

1.1. Сутність поняття «рентабельності підприємства».

1.2. Методи оцінювання рентабельності діяльності підприємства.

1.3. Фактори, що впливають на підвищення рентабельності діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 2. Оцінка рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка».

2.1 Загальна характеристика господарсько-економічної діяльності ТОВ «Крона-Калинівка».
2.2 Оцінка виробничої діяльності ТОВ «Крона-Калинівка».
2.3 Аналіз рентабельності виробництва ТОВ «Крона-Калинівка».
2.4. Кореляційно-регресійний аналіз рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка».
РОЗДІЛ 3. Пропозиції щодо підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка».
3.1. Шляхи підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка».
3.2. Рекомендації щодо підвищення рентабельності виробництва ТОВ «Крона-Калинівка».
3.3. Обґрунтування пропозицій щодо підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка».

5. Перелік ілюстративного матеріалу: презентація дипломної роботи.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 2, пункт 2.4	Кузьмінська Н. Л., к.е.н., доц.		
Нормоконтроль	Кривда О. В., к.е.н., доц.		

7. Дата видачі завдання

Календарний план

№ п/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Строк виконання етапів	Примітка
1.	Затвердження теми науковим керівником	21.10.2024р.	
2.	1- й розділ написання д/р	27.01.2025 р.	
3.	2-й розділ написання д/р	17.03.2025 р.	
4.	3-й розділ написання д/р	12.05.2025 р.	
5.	Попередній захист д/р	12-18.05.2025 р.	
6.	Строк подання д/р	10.06.2025р.	
7.	Захисти дипломних робіт	16 – 30.06. 2025 р.	

Здобувач Тетяна ШИНДЕРУК

Керівник Олена КРИВДА

РЕФЕРАТ

Дипломна робота Шиндерук Тетяни Сергіївни на тему «Економічне обґрунтування напрямів підвищення рентабельності підприємства», спеціальність – 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Економіка бізнес-підприємства», НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2025, Київ.

Дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Робота виконана в обсязі 87 сторінок друкованого тексту, містить 6 рисунків, 23 таблиці, список використаних джерел та додатки.

Метою роботи є теоретичний та практичний аналіз категорії «рентабельність», а також пошук можливих напрямів її зростання на прикладі конкретного підприємства.

У роботі було розраховано різні показники фінансово-економічного стану підприємства, серед яких є: коефіцієнти ліквідності, рентабельності, платоспроможності, фінансової стійкості, оборотності активів і капіталу, а також показники зносу, оновлення основних засобів та структури капіталу. Ці показники дозволяють комплексно оцінити ефективність діяльності підприємства, його фінансову стійкість і потенціал для подальшого розвитку.

У роботі запропоновано такі заходи для підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка»:

- Оптимізація виробничих процесів шляхом скорочення простоїв та підвищення завантаження обладнання;
- Впровадження заходів зі зниження собівартості продукції через ефективніше використання матеріалів і ресурсів;
- Розробка системи фінансового контролю для контролю витрат та запобігання перевитратам;
- Застосування маркетингових заходів для збільшення обсягу продажів та розширення ринків збуту;

- Використання кореляційно-регресійного аналізу для визначення ключових факторів впливу на рентабельність і розробка рекомендацій на їх основі. Запропоновані заходи мають практичне спрямування та можуть бути впроваджені для підвищення фінансової ефективності підприємства.

Об’єктом дослідження є результати фінансової діяльності ТОВ «Крона-Калинівка».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні положення щодо оцінки рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» та пошук шляхів її покращення.

Ключові слова: рентабельність, прибуток, дохід, витрати, собівартість, реалізація продукції, виробництво, фінансовий стан, активи, баланс.

ABSTRACT

Thesis by Tetiana Serhiivna Shyndruk on the topic “Economic justification of ways to increase the profitability of an enterprise,” specialty – 051 “Economics,” educational and professional program “Business Economics,” Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, 2025, Kyiv.

The thesis consists of an introduction, 3 chapters, conclusions, a list of references, and appendices.

The work consists of 87 pages of printed text, contains 6 figures, 23 tables, a list of references, and appendices.

The purpose of the thesis is to conduct a theoretical and practical analysis of the category of “profitability” and to identify possible areas for its growth using a specific enterprise as an example.

The work calculates various indicators of the financial and economic condition of the enterprise, including: liquidity, profitability, solvency, financial stability, asset and capital turnover ratios, as well as indicators of depreciation, renewal of fixed assets, and capital structure. These indicators allow for a comprehensive assessment of the enterprise's performance, its financial stability, and its potential for further development.

The paper proposes the following measures to increase the profitability of Kron-Kalinivka LLC:

• Optimization of production processes by reducing downtime and increasing equipment utilization;

• Implementation of measures to reduce production costs through more efficient use of materials and resources;

• Development of a financial control system to control costs and prevent overspending;

• Application of marketing measures to increase sales and expand markets;

• Use of correlation and regression analysis to identify key factors affecting profitability and develop recommendations based on them.

The proposed measures are practical and can be implemented to improve the financial performance of the enterprise.

The object of the study is the financial performance of Kron-Kalinivka LLC.

The subject of the study is theoretical and practical provisions for assessing the profitability of Kron-Kalinivka LLC and finding ways to improve it.

Keywords: profitability, profit, income, expenses, cost, product sales, production, financial condition, assets, balance sheet.

ЗМІСТ

ВСТУП 9

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 11

1.1. Сутність поняття «рентабельність підприємства» 11

2.2. Методи оцінювання рентабельності діяльності підприємства 14

1.3. Фактори, що впливають на підвищення рентабельності діяльності підприємства 33

Висновки до розділу 1 35

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «КРОНА-КАЛИНІВКА» 37

2.1. Загальна характеристика господарсько-економічної діяльності підприємства ТОВ «Крона-Калинівка» 37

2.2. Оцінка виробничої діяльності підприємства 45

2.3. Аналіз рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» 52

2.4. Кореляційно-регресійний аналіз рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» 56

Висновки до розділу 2 63

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ТОВ «КРОНА-КАЛИНІВКА» 65

3.1. Шляхи підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» 65

3.2. Рекомендації щодо підвищення рентабельності виробництва ТОВ «Крона-Калинівка» 68

3.3. Обґрунтування пропозицій щодо підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» 72

Висновки до розділу 3 78

ВИСНОВКИ 81

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 83

ДОДАТКИ 87

ВСТУП

У сучасних умовах ринку кожен суб’єкт господарювання змушений приймати відповідальні рішення щодо розподілу ресурсів і інвестицій у різні сфери діяльності. Власники підприємств регулярно оцінюють ефективність своєї роботи, порівнюючи результати з конкурентами та загальноринковими тенденціями. Для прийняття обґрунтованих рішень необхідний ґрунтовний аналіз фінансових показників.

Оцінка діяльності підприємства виключно за абсолютними значеннями прибутку, доходів або витрат не завжди дає повну картину його ефективності. Для більш глибокого розуміння доцільно використовувати відносні показники, зокрема рентабельність, яка відображає співвідношення прибутку чи доходу до обсягу витрат.

Рентабельність є ключовим інструментом для оцінки результативності діяльності підприємства та порівняння ефективності різних заходів.

З огляду на важливість цього показника, дослідження шляхів підвищення рентабельності є **актуальним** завданням для кожного підприємства, яке прагне покращити свої економічні результати.

Метою цієї роботи є всебічний аналіз поняття рентабельності та визначення ефективних шляхів її підвищення на прикладі ТОВ «Склоресурс».

Для досягнення цієї мети поставлено такі **завдання**:

- вивчення теоретичних основ та класифікації рентабельності;
- дослідження діяльності ТОВ «Крона-Калинівка»;
- розрахунок та інтерпретація основних фінансових показників підприємства;
- виявлення резервів підвищення рентабельності;
- розробка рекомендацій для поліпшення ефективності роботи підприємства;
- обґрунтування запропонованих заходів на результати діяльності ТОВ «Крона-Калинівка».

Об'єктом дослідження є фінансово-економічна діяльність ТОВ «Крона-Калинівка», **предметом** – методи оцінки рентабельності та заходи щодо її покращення.

У роботі застосовано комплекс **методів**, серед яких порівняння, узагальнення, графічний аналіз, а також загальнонаукові та спеціальні підходи: абстрагування, аналіз і синтез, індукція, дедукція та економіко-математичне моделювання.

Інформаційну базу становлять фінансова звітність, законодавчі та нормативні документи України, стандарти бухгалтерського обліку, а також офіційні матеріали ТОВ «Крона-Калинівка».

Практичне значення роботи полягає в тому, що розроблені в ній рекомендації і пропозиції можуть бути використані керівництвом ТОВ «Крона-Калинівка» для покращення фінансових показників підприємства. Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити рентабельність виробництва, знизити витрати, оптимізувати використання ресурсів і поліпшити управління фінансами.

Практичні результати дослідження можуть бути застосовані також для планування та прогнозування фінансових показників, що сприятиме зміцненню конкурентоспроможності підприємства і підвищенню його стійкості на ринку. Отримані висновки можуть бути використані як основа для прийняття управлінських рішень, а також для подальших наукових досліджень у сфері підвищення рентабельності підприємств.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність поняття «рентабельність підприємства»

Рентабельність — це відношення прибутку до ресурсів, які були вкладені, щоб цей прибуток отримати. Вона показує, який прибуток чи збиток отримав бізнес від використання цих активів [1]. Цей показник є одним із найважливіших для оцінки фінансової стабільності підприємства та його здатності до розвитку в конкурентному середовищі.

Існує багато видів рентабельності: рентабельність продажів, рентабельність основних засобів, рентабельність товарів, рентабельність персоналу та інші [2]. Кожен із цих показників дозволяє оцінити ефективність певної складової діяльності підприємства, що важливо для виявлення сильних і слабких сторін управління ресурсами.

Рентабельність є одним із головних показників, за яким можна судити про успішність бізнесу. Чим вище загальна рентабельність компанії, тим ефективніше вона працює і тим більш конкурентоспроможною є на ринку [3]. Натомість, негативні показники рентабельності свідчать про проблеми у фінансовому управлінні або в організації виробництва, що може призвести до збитків і зниження життєздатності підприємства [4].

Рентабельність розраховують не лише для оцінки минулих результатів, а й для планування майбутньої діяльності. За її допомогою підприємство може:

- розробляти стратегії розвитку;
- прогнозувати прибутки;
- встановлювати обґрунтовані ціни на продукцію;
- аналізувати ефективність окремих підрозділів;
- оцінювати конкурентоспроможність;
- залучати інвестиції;
- здійснювати управління персоналом [5].

Зазвичай рентабельність виражають у відсотках, використовуючи формулу:

$$\text{Рентабельність} = \text{Прибуток} / \text{Собівартість} \times 100\% , \quad (1.1)$$

де прибуток — різниця між доходами підприємства і його витратами; собівартість — це сукупність прямих і непрямих витрат, пов'язаних із виробництвом продукції або наданням послуг [6].

Для більш глибокого аналізу рентабельність розглядають у співвідношенні до різних ресурсів, що використовує підприємство. Так, вона може визначатися відносно активів, власного капіталу, оборотних засобів, що дає змогу комплексно оцінити фінансові результати діяльності [7].

Основні види рентабельності підприємства наведені в таблиці 1.1, де представлені їх формули, характеристика та практичне значення.

Таблиця 1.1 – Основні види рентабельності підприємства

Вид рентабельності	Формула	Що характеризує	Примітка
Рентабельність активів (ROA)	ROA = П / А × 100%	Ефективність використання усіх активів підприємства	Враховує нерухомість, обладнання, транспорт
Рентабельність продажів (ROS)	ROS = П / В × 100%	Частка прибутку у загальній виручці	Можна використовувати різні види прибутку
Рентабельність основних засобів (ROFA)	ROFA = П / ОС × 100%	Доходність основних засобів, що беруть участь у виробництві	Важливо для капіталомістких підприємств
Рентабельність оборотних активів (RCA)	RCA = П / ОА × 100%	Ефективність використання оборотних активів	Матеріали, сировина, складські запаси
Рентабельність виробництва (ROP)	ROP = П / (ОС + ОА) × 100%	Ефективність використання основних та оборотних активів	Можна розраховувати по цехах
Рентабельність продукції (ROM)	ROM = П / С × 100%	Частка прибутку в собівартості продукції	Показує ефективність окремих товарів
Рентабельність персоналу (ROL)	ROL = П / К × 100%	Ефективність праці співробітників	Прибуток на одного працівника
Рентабельність інвестицій (ROI)	ROI = П / І × 100%	Прибутковість інвестицій у бізнес	Важливо для інвесторів

Джерело: створено автором на основі [5], [6], [7], [8].

де П — прибуток підприємства;

А — вартість активів;

В — виручка;

ОС — вартість основних засобів;

ОА — вартість оборотних активів;

С — собівартість продукції;

К — кількість персоналу;

І — вартість інвестицій.

Важливо зауважити, що рівень рентабельності значною мірою залежить від специфіки галузі, масштабів виробництва та зовнішніх економічних умов. Наприклад, у високотехнологічних галузях із значними капіталовкладеннями рентабельність активів може бути нижчою, ніж у сферах з меншими матеріальними затратами, проте загальний прибуток при цьому залишається стабільним або зростає. Тому при аналізі рентабельності слід враховувати галузеві особливості та порівнювати показники з аналогічними підприємствами [9].

Окрім того, рентабельність є динамічним показником, що змінюється залежно від внутрішніх та зовнішніх факторів, таких як ефективність управління, зміни в попиті, конкурентна ситуація, рівень інфляції та інші економічні тенденції. Регулярний моніторинг цих змін дозволяє підприємству адаптувати стратегії, оптимізувати витрати і знаходити нові резерви зростання прибутку [10].

Таким чином, аналіз рентабельності не обмежується лише розрахунком кількісних показників, а включає в себе комплексний підхід, що охоплює економічний аналіз, прогнозування та стратегічне планування. Це робить рентабельність одним із найважливіших інструментів управління фінансовою діяльністю підприємства.

2.2. Методи оцінювання рентабельності діяльності підприємства

Методика оцінювання рентабельності діяльності підприємства нерозривно пов'язана із дослідженням фінансового стану підприємства.

Під фінансовим станом розуміється здатність підприємства фінансувати свою діяльність. Фінансовий стан характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю [5].

Фінансовий стан може бути стійким, нестійким та кризовим. Здатність підприємства своєчасно проводити платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі свідчить про його стійкий фінансовий стан.

Фінансовий стан підприємства (ФСП) залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Якщо виробничий і фінансовий плани успішно виконуються, це позитивно впливає на фінансове становище підприємства. І навпаки, внаслідок недовиконання плану з виробництва та реалізації продукції відбувається підвищення її собівартості, зменшення виручки та суми прибутку і як наслідок – погіршення фінансового стану підприємства та його платоспроможності [11].

Стійке фінансове становище в свою чергу надає позитивний вплив виконання виробничих планів і забезпечення потреб виробництва необхідними ресурсами. Тому фінансова діяльність як складова частина господарської діяльності спрямована на забезпечення планомірного надходження та витрачання грошових ресурсів, виконання розрахункової дисципліни, досягнення раціональних пропорцій власного та позикового капіталу та найбільш ефективного його використання.

Фінансовий аналіз в загальному виступає оцінкою фінансово – господарської діяльності підприємства у минулому, сьогоденні і передбачуваному майбутньому [12]. Його мета – визначити стан фінансового

здоров'я фірми, виявити слабкі місця, потенційні джерела виникнення проблем при подальшій її роботі та виявити сильні сторони, на які фірма може зробити ставку. Оцінюючи фінансового становища фірми до допомоги фінансового аналізу вдаються різні економічні суб'єкти, зацікавлені в отриманні найбільш повної інформації про її діяльність.

Види фінансового аналізу представлені на рисунку 1.1.

Види фінансового аналізу

Внутрішній фінансовий аналіз - аналіз, необхідний для задоволення власних потреб підприємства, - спрямований на визначення ліквідності фірми чи сувору оцінку її результатів у останньому звітному періоді, у разі, наприклад, коли керівництво фірми та її фінансовий аналітик хочуть знати, чи може підприємство дозволити собі виділення коштів на заплановану виробничу експансію (розширення виробництва) та як позначаться на ньому додаткові витрати [3].

Зовнішній фінансовий аналіз проводиться аналітиками, які є сторонніми особами для підприємства і тому не мають доступу до внутрішньої інформаційної бази підприємства [7].

Рисунок 1.1 – Види фінансового аналізу

Джерело: згруповано автором на основі [6, 13]

Метою фінансового аналізу, ініціатива якого не належить фірмі, може бути визначення та оцінка кредитоспроможності та інвестиційних можливостей підприємства. Так, представника банку може зацікавити питання ліквідності чи платоспроможності фірми. Потенційний інвестор хоче знати, наскільки рентабельною є фірма і який ступінь ризику втрати вкладу при її інвестуванні.

Існує методика, що дозволяє за допомогою фінансово-звітної документації та аналізу різних фінансових показників спрогнозувати можливість

банкрутства фірми або переконатися в її стабільності.

Фінансовий аналіз відіграє важливу роль у прийнятті управлінських рішень. Він допомагає ухвалювати управлінські рішення, пов'язані зі зміцненням фінансово-економічного стану підприємства. Розробка та реалізація управлінського рішення є одним із головних завдань процесу управління підприємством.

Основною метою фінансового аналізу є отримання інформації, що дає об'єктивну оцінку фінансового становища підприємства. Також фінансовий аналіз надає інформацію про фінансовий результат підприємства, зміни у структурі активів та пасивів, розрахунки з дебіторами та кредиторами. У цьому керівника найчастіше цікавить як поточне фінансове становище підприємства, так і його майбутнє [7].

Фінансовий аналіз зазвичай проводиться за такими напрямами:

1) аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства;

2) аналіз ліквідності балансу;

3) аналіз ефективності використання активів, власного та позикового капіталу;

4) вивчення прибутку (збитків) підприємства;

5) аналіз показників доходності;

6) аналіз фінансового становища підприємства [14].

Практично всі керівники організацій використовують методи фінансового аналізу для ухвалення рішень щодо оптимізації своїх інтересів. Вони проводять фінансовий аналіз із метою підвищення прибутковості підприємства, підвищення його ділової активності, забезпечення стабільної діяльності. Крім власників підприємства, ця інформація є важливою для кредиторів підприємства, які на підставі отриманих даних прийматимуть рішення про надання кредиту та умови кредитування. Інвестори підприємства, на підставі даних фінансового аналізу, можуть судити про фінансове становище підприємства, що дозволить їм вирішити, чи варто вкладати власні кошти в дане підприємство, який дохід вони зможуть отримати від інвестування і який рівень ризику неповернення вкладених

коштів.

Основними функціями фінансового аналізу є (рис. 1.2):

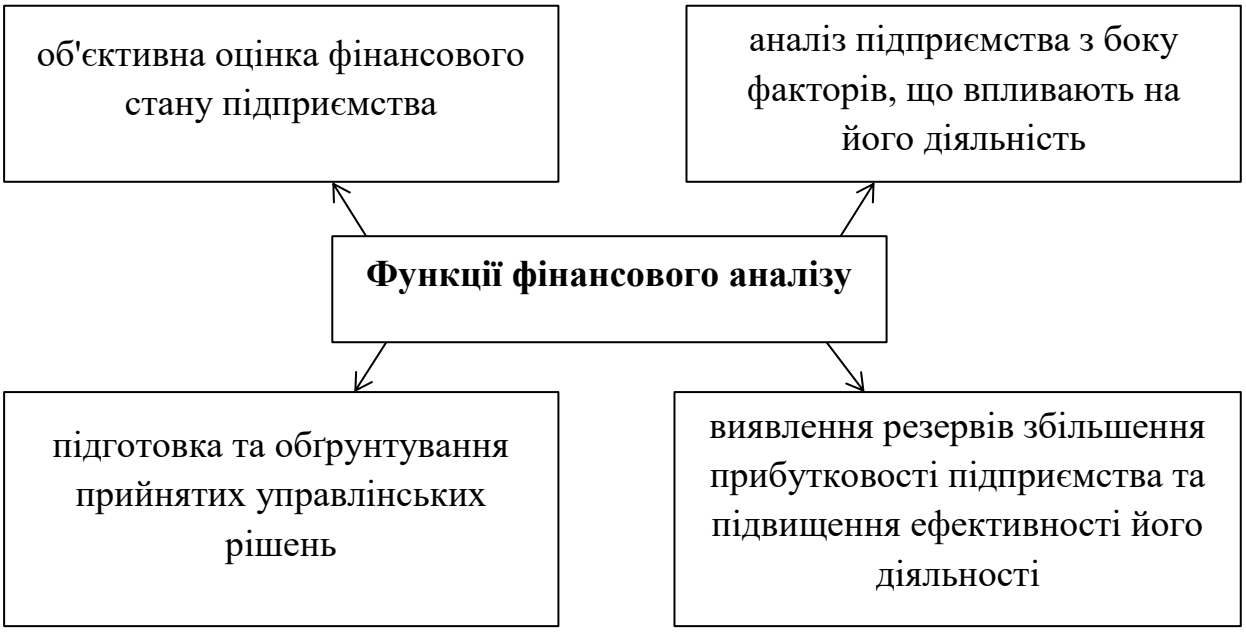

Рисунок 1.2 – Функції фінансового аналізу

Джерело: [11]

Методика фінансового аналізу включає три взаємопов’язані блоки, що представлено на рисунку 1.3.

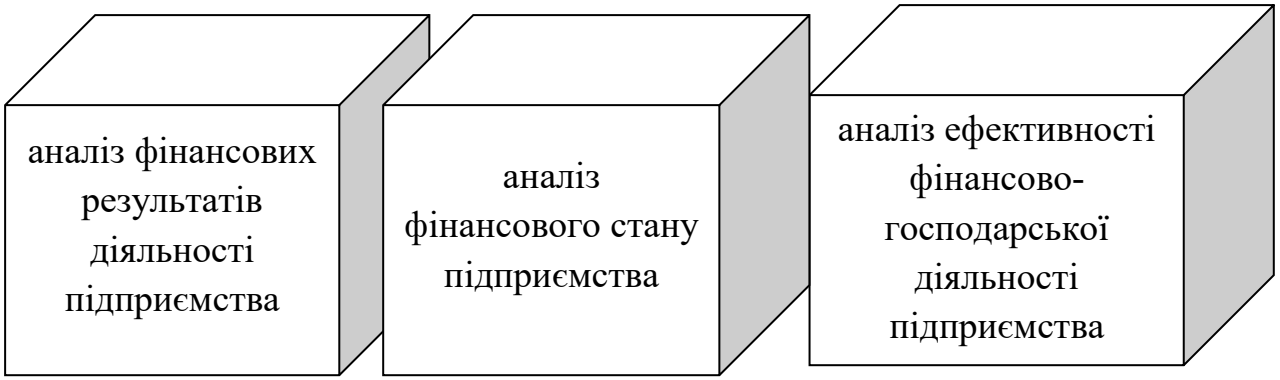

Рисунок 1.3 – Складові методики фінансового аналізу

Джерело: [4]

Для вирішення конкретних задач діагностики фінансового стану застосовуються низка спеціальних аналітичних прийомів та методик. Основні

традиційні технології фінансового аналізу підприємства, які можуть бути використані в процесі діагностики фінансового стану наведені в таблиці 1.1:

Таблиця 1.2 – Традиційні технології фінансового аналізу

Технологія	**Характеристика**
1	**2**
Горизонтальний (часовий) аналіз	Порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом. Такий аналіз є основою установи моніторингу поточної фінансової діяльності. У процесі цього аналізу виявляють відхилення звітних показників від планових (нормативних), визначаються причини цих відхилень і вносяться рекомендації щодо корегування окремих напрямків фінансової діяльності. Аналіз дає можливість визначити роль формування й розподілу прибутку підприємства.
Вертикальний (структурний) аналіз	Визначення структури фінансових показників з оцінюванням впливу різних факторів на кінцевий результат. Такий аналіз дає можливість визначити найвагоміші складові в балансі підприємства, але найбільш вагоміше його використання в аналізі складових доходів і витрат господарюючого суб'єкта господарювання
Порівняльний аналіз	Внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства, а також міжгосподарський аналіз показників порівняно з показниками конкурентів або із середньогалузевими та середніми показниками. Діяльності внутрішніх підрозділів підприємства
Факторний аналіз	Визначення впливу окремих факторів на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних прийомів дослідження. Проводиться за допомогою моделювання.
Маржинальний аналіз	Метод оцінювання і обґрунтування управлінських рішень на основі причинно-наслідкового зв'язку обсягу продажу, собівартості наданих послуг та поділу витрат на постійні та змінні.
Аналіз відносних показників (коефіцієнтів)	Розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників
Трендовий аналіз	Порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів. На основі екстраполяції можливо не тільки визначити перспективне значення основних показників, а також спрогнозувати перспективний аналіз фінансового стану підприємства

Джерело: [2, 15]

Використання видів, прийомів та методів аналізу для конкретних цілей визначення фінансового стану підприємства в сукупності становить методологію та методику аналізу.

Діагностика фінансового стану здійснюється за допомогою різних

моделей:

- дескриптивні моделі – засновані на використанні інформації з бухгалтерської звітності;
- предикативні моделі – моделі передбачуваного, прогностичного характеру;
- нормативні моделі – моделі, які дають можливість порівняння фактичних результатів діяльності підприємства із

Одним із ключових елементів методики фінансового аналізу є факторний метод, який застосовується для планування фінансових результатів підприємства (прибутку і рентабельності). Факторний метод являє собою комплексний системний підхід, що спрямований на кількісне оцінювання впливу різних чинників на результативні показники діяльності. Даний метод вважається більш обґрунтованим порівняно з простими евристичними підходами, оскільки планові значення показників визначаються на основі розрахунків впливу найважливіших факторів, які зумовлюють їх зміну. Зокрема, факторний підхід широко використовується при плануванні ключових економічних показників ефективності, таких як рентабельність, продуктивність праці, собівартість продукції тощо. [16]

Для результативного застосування факторного методу планування прибутку та рентабельності необхідно дотримуватися ряду умов, що забезпечують достовірність прогнозів. Зокрема, планування має носити прогнозний, випереджувальний характер; у процесі розрахунків слід використовувати гнучкі показники, допускаючи певний діапазон відхилень від заданих величин; обов’язково враховувати інфляційні зміни та їх вплив; спиратися на базові показники попереднього періоду як відправну точку; визначити чітку систему ключових факторів, що впливають на плановий показник; а також розглядати кілька альтернативних варіантів планових значень і обирати з них оптимальний. При цьому прибуток і загальна рентабельність підприємства виступають вихідними цільовими орієнтирами, навколо яких вибудовується весь процес планування.

Процес факторного планування прибутку та рентабельності зазвичай включає п’ять послідовних етапів. По-перше, здійснюється розрахунок скоригованих базових показників за попередній період – таких як виручка від реалізації, собівартість продукції, середні ціни тощо – з урахуванням умов господарювання, що склалися до початку планового періоду (ці показники очищуються від випадкових впливів і забезпечують відправну базу для планування). По-друге, формулюються чіткі цільові показники на плановий період, узгоджені з потребами ринку та ресурсними обмеженнями підприємства. Цілі групуються за основними напрямами впливу факторів, серед яких можуть бути: зміна обсягу реалізації продукції (у порівнянних цінах); зміна собівартості виробництва; випуск нової продукції; зміна цін на продукцію; переоцінка основних засобів і інвестицій; коригування витрат на оплату праці; зміна прибутку від інших операцій; зміна вартості активів; зростання або зниження власного капіталу тощо. Кожен з таких напрямів відображає певний фактор впливу на кінцевий фінансовий результат і може додатково деталізуватися. По-третє, виконується прогнозування індексів інфляції на плановий період. Для обґрунтованого планування прибутку та рентабельності за факторним методом підприємство визначає кілька ключових індексів інфляції (на основі власних даних про динаміку цін за минулі періоди): зокрема, індекси зміни цін реалізації продукції; індекси зміни закупівельних цін на сировину і матеріали; індекси переоцінки основних засобів та капіталовкладень; індекси зміни середньої заробітної плати. По-четверте, здійснюється розрахунок прогнозних значень прибутку і рентабельності за декількома варіантами – шляхом коригування базових показників на величину змін визначених факторів з урахуванням прогнозованих індексів інфляції. Таким чином отримують кілька можливих сценаріїв фінансових результатів. Нарешті, по-п’яте, обирається оптимальний варіант із розрахованих сценаріїв, який найбільше відповідає встановленим цілям розвитку підприємства та умовам господарювання.

Отже, застосування факторного методу планування дає змогу достатньо обґрунтовано і надійно прогнозувати майбутні фінансові результати

підприємства навіть за умов економічної нестабільності та інфляційного зростання цін. Ба більше, цей підхід може слугувати підґрунтям для поступового переходу до використання нормативних методів планування фінансових показників у майбутньому, коли буде сформовано відповідну систему нормативів для підприємства. Це підкреслює важливість комплексного факторного аналізу в системі фінансового планування підприємства[16].

Акціонерні товариства є поширеною формою організації підприємницької діяльності. Це зумовлено основними економічними перевагами цієї організаційно-правової форми, такими як: акумулювання великих сум грошових коштів завдяки реалізації акцій, швидка передача прав власності; акціонери відповідають за їх зобов'язаннями; застосування коштів від продажу акцій на інші потреби корпорації; високоліквідність цінних паперів; розкриття публічної інформації слугує інструментом щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості товариств; забезпечення стратегічного підходу довгострокового планування корпорації; необмеженість щодо збільшення капіталу, обсягів та масштабів діяльності акціонерного товариства; публічний характер здійснення господарської діяльності; легка зміна власника цінних паперів за допомогою продажу через фондову біржу без порушення принципу цілісності корпорації [17].

До основних економічних недоліків акціонерної форми господарювання слід віднести: додаткові накладні витрати для проведення загальних зборів акціонерів, складання звітності та організацію виплати дивідендів; виникнення конфліктних ситуацій між учасниками корпоративних відносин; виникнення складності в управлінні; зменшення темпів розвитку товариства за значних виплат дивідендів, що можуть призвести до неплатоспроможності; необхідність встановлення контролю акціонерів за діями керівництва, що може призвести до обмеження ініціативи керівництва та оперативності в управлінні [11].

Систематичний аналіз фінансового стану акціонерного товариства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому

залежать від його платоспроможності [8].

Варто відмітити, що метою оцінки фінансового стану акціонерного товариства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами. Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішення взаємозалежного набору аналітичних задач: визначення фінансового стану акціонерного товариства на момент проведення аналізу; виявлення тенденцій і закономірностей розвитку підприємства; визначення «вузьких» місць, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства; виявлення резервів, які акціонерне товариство може використовувати для поліпшення свого фінансового стану [18].

Окрема група дослідників у цій сфері зазначають, що до основних завдань, які комплексно вирішуються в процесі оцінки фінансового стану акціонерного товариства, належать: встановлення позиції підприємства на основі розроблених фінансових показників, а саме виявлення забезпеченості підприємства оборотними засобами, правильності встановлення обсягів запасів товарно-матеріальних цінностей, розрахунок оптимального рівня заборгованості, виявлення економічних і фінансових результатів; виявлення шляхів і можливостей подальшого поліпшення фінансової діяльності, тобто встановлення відхилень від критичних значень показників фінансового стану акціонерного товариства, виявлення причин цих відхилень і розробка відповідних рекомендацій сприяє в кінцевому результаті поліпшенню всієї виробничої діяльності підприємства тощо [13].

Заслуговує на увагу те, що інші економісти виділяють дещо інакшу групу завдань аналізу фінансового стану акціонерного товариства: дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства; дослідження ефективності використання майна (капіталу)підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами; об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності; оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності; аналіз ділової активності та

його становища на ринку цінних паперів; визначення ефективності використання фінансових ресурсів [12].

Таким чином, фінансовий стан є однією з найважливіших характеристик діяльності кожного акціонерного товариства. Слід ще раз підкреслити, що необхідність та значення його аналізу зумовлені потребою систематичного аналізу та вдосконалення роботи за ринкових відносин, переходу до самоокупності, самофінансування, потребою в поліпшенні використання фінансових ресурсів, а також пошуком резервів зміцнення фінансової стабільності акціонерного товариства.

Слід, зазначити, що особливість системи управління акціонерними товариствами визначає, що загальні збори акціонерів мають найменший доступ до оперативної, точної і повної інформації про результати діяльності та реальний стан справ в компанії. Слід зазначити, що більшість акціонерів не є економістами і аналітиками, а тому результати аналізу фінансового стану необхідно здійснювати за розширеним критерієм, та висновки подавати на перспективу в альтернативних рішеннях, щоб мати змогу обрати саме ту стратегію розвитку (або виживання), з якою погоджується більшість спеціалістів [14].

У Методичних рекомендаціях щодо підготовки аудиторського висновку при перевірці публічних акціонерних товариств [19] зазначено, що на підставі отриманих облікових даних аудитор здійснює аналіз показників фінансового стану публічного акціонерного товариства, а саме: коефіцієнта абсолютної ліквідності, коефіцієнта загальної ліквідності, коефіцієнта фінансової стійкості (чи незалежності або автономії), коефіцієнта покриття зобов’язань власним капіталом. При розрахунку показників рекомендується наводити в аудиторському висновку як результати, так і порядок розрахунку показників фінансового стану.

Важливою метою планування рентабельності є визначення можливостей підприємства у фінансуванні своїх потреб.

Основними методами планування рентабельності є метод прямого рахунку, аналітичний метод, метод, заснований на ефекті виробничого важеля

(операційного важеля) – CVP аналіз [2].

У зв’язку з умовами господарювання, що постійно змінюються, і з тим, що прибуток визначається в цілому по підприємству, виходячи з обсягу валового доходу, валових витрат і величини амортизації, найбільш прийнятним для планування прибутку є аналітичний метод.

В свою чергу, рентабельність продукції є найважливішим показником економічної ефективності виробництва. У ньому синтезуються всі сторони господарську діяльність, акумулюються результати використання всіх виробничих ресурсів.

Підвищення рентабельності є актуальним завданням галузей та підприємств. Від рівня рентабельності продукції залежать темпи розширеного відтворення, рівень закупівельних та роздрібних цін на продукцію. Зростання рентабельності сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства.

Особливої актуальності набувають питання підвищення рентабельності на етапі.

Методи планування рентабельності – способи розрахунків та планування рентабельності підприємства.

1. Метод прямого розрахунку.

Цей метод найпоширеніший на підприємствах на сьогоднішній день. Він застосовується, як правило, при невеликому асортименті продукції. Сутність його в тому, що прибуток обчислюється як різниця між виручкою від реалізації продукції (у відповідних цінах за винятком ПДВ і акцизів) і повною її собівартістю.

Розрахунок планового прибутку (Пп) ведеться за наступною формулою:

де:

$$Пп = ВДп – Вп – ПДВп – ППп; \quad (1.1)$$

ВДп — планова сума валового доходу;

Вп — планова сума валових витрат;

ПДВп — планова сума податків, які сплачуються з доходу.

ППп — планова сума податків, які сплачуються з прибутку.

2. Аналітичний метод. Розрахунково-аналітичний метод базується на вивченні тенденції змін прибутку і рентабельності та прогнозуванні змін факторів, що впливають на їхню величину.

Величина можливого прибутку визначається за формулою:

$$Пможл = (Рртп*Тп)/100+ΔПΔФ, \quad (1.2)$$

де Рртп — рівень рентабельності товарообороту звітного n-го періоду, %

Тп — плановий товарооборот;

ΔПΔФ — прогнозні зміни прибутку підприємства за рахунок змін факторів, що впливають на його величину.

Цей метод застосовується при великому асортименті продукції, які реалізується підприємством, а також як доповнення до прямого методу, тому що він дозволяє виявити вплив окремих факторів на плановий прибуток.

Обчислення прибутку аналітичним методом включає три послідовних етапи:

1) визначення рентабельності товарообороту за звітний рік;

2) обчислення обсягу товарообороту на плановий період потім визначення прибутку на товарну продукцію виходячи з базової рентабельності;

3) облік впливу на плановий прибуток різних факторів: зниження собівартості продукції, підвищення її якості й сортності, зміна асортиментів, цін і т. д.

Після виконання розрахунків по всім трьох етапах визначається прибуток від реалізації товарної продукції.

Крім прибутку від реалізації товарної продукції в складі прибутку ураховується прибуток від реалізації іншої продукції й послуг нетоварного характеру, прибуток від реалізації основних фондів і іншого майна, а також плановані позареалізаційні доходи й видатки.

Таким чином, можна констатувати, що рентабельність підприємства виступає підґрунтям забезпечення сталості підприємства та головним важелем

досягнення прибутковості господарюючого суб'єкта.

З економічної точки зору показник рентабельності – прибуток, є одним з основних. Зростання цього показника, як і показника рівня рентабельності, свідчить про підвищення економічної ефективності операційної діяльності підприємства. Цей показник є головним при оцінці рентабельності. Ці показники в основному впливають на ефективність операційної діяльності підприємства, паралельно із показником собівартості продукції і послуг.

Така оцінка полягає у вивченні поточного стану підприємства, його відхилень від запланованого рівня та виявленні факторів, що спричинили ці відхилення. Він є базою для прийняття управлінських рішень, тому має за мету [7]:

1) оцінити діяльність підприємства та його підрозділів;

2) виявити можливі резерви;

3) сформулювати проблему, яку слід вирішити.

Оцінка операційної діяльності здійснюється шляхом зіставлення фактичних результатів із запланованими або за попередній період. Можливою вважається і оцінка відносно нормативних показників або показників аналогічних підприємств. Результати оцінки операційної діяльності є базою для стимулювання цієї діяльності, коректування планів [19].

Таким чином, саме виявлення резервів – надзвичайно важливий етап для розробки планових організаційно-технічних заходів з метою підвищення ефективного функціонування підприємства. Обізнаність щодо резервів, а саме їх величини і місць виникнення, дає змогу класифікувати їх за ступенем важливості, рівнем управління, часом дії.

Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання.

Основні показники рентабельності підприємства: рентабельність продажів, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність інвестицій, рентабельність продукції, темпи приросту власного капіталу.

Аналіз рентабельності підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких основних показників (коефіцієнтів):

– рентабельність продажів;

– рентабельність активів;

– рентабельність власного капіталу;

– рентабельність залученого капіталу;

– рентабельність діяльності;

– рентабельність продажу [15].

Кожне підприємство зацікавлене в підвищенні рентабельності. Основними чинниками цього є підвищення якості виробленої продукції, зниження собівартості і втрат трудових і матеріальних ресурсів, більш продуктивне використання обладнання та ін. [21]. Розрахунок рентабельності проводиться з використанням системи показників: рентабельності продукції, продажів, виробництва, власних коштів, довгострокових фінансових вкладень, інвестицій, активів. Ці показники використовуються в аналізі госпдіяльності для визначення шляхів підвищення ефективності головних напрямків роботи підприємства. Окремі показники використовуються для визначення кредитоспроможності позичальників [18].

Джерелами інформації для проведення аналізу рентабельності є:

– Форма №1 «Баланс підприємства»;

– Форма №2 «Звіт про фінансові результати»;

– Форма №5 «Звіт про затрати на виробництво»;

– Інформація про ціни та ін. [5]

Завданнями аналізу рентабельності підприємства є:

– оцінка виконання визначених параметрів (плану, прогнозу тощо);

– вивчення динаміки показників;

– визначення факторів зміни їх рівня;

– пошук резервів зростання рентабельності;

– розробка заходів для використання виявлених резервів [21].

Рівень рентабельності підприємства — це відношення валового прибутку до суми основних і оборотних фондів, які знаходяться в розпорядженні підприємства [6]. Сукупність показників рентабельності всебічно відбиває ефективність виробничої (операційної), інвестиційної та фінансової діяльності підприємства і відповідає інтересам учасників економічного процесу.

Рентабельність — це відносний показник, який демонструє співвідношення прибутку до витрат або інших показників діяльності підприємства, таких як виручка або активи. Вона показує, наскільки ефективно використовуються ресурси для отримання прибутку. Основні показники рентабельності включають:

Рентабельність продажів — або ж прибутковість продажу, відношення чистого прибутку до виручки.

Рентабельність активів — співвідношення чистого прибутку до загальної суми активів.

Рентабельність власного капіталу — відношення чистого прибутку до власного капіталу підприємства.

Кожен з цих показників допомагає зрозуміти, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси для генерування прибутку.

Розрахунок рентабельності дозволяє оцінити ефективність діяльності компанії та порівняти її з конкурентами або попередніми періодами. Ці показники допомагають приймати обґрунтовані рішення щодо інвестицій, управління витратами, ціноутворення та стратегії розвитку. Відповідно, знання рівня рентабельності дозволяє вчасно виявити проблемні зони та внести необхідні корективи у бізнес-процеси.

Для того щоб правильно визначити рентабельність та зрозуміти ефективність діяльності підприємства, необхідно зібрати комплексну інформацію про його фінансові показники. Це дозволить оцінити прибутковість продажу, ефективність продажу та інші важливі аспекти бізнесу. Нижче наведено більш детальний опис ключових елементів, які потрібні для розрахунку та створення алгоритму визначення рентабельності.

Виручка від реалізації продукції або послуг – це загальна сума доходів, отриманих від продажу товарів, продукції або надання послуг протягом певного періоду. Виручка є основою для розрахунку дохідності від продажу, адже саме на її базі визначається частка прибутку, яку генерує підприємство. Важливо врахувати, що виручка може включати як основну діяльність, так і додаткові доходи, якщо вони суттєво впливають на загальні показники.

Загальні витрати підприємства – вони складаються з прямих та непрямих витрат:

Прямі витрати – це витрати, безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції або наданням послуг, такі як сировина, матеріали, заробітна плата виробничого персоналу.

Непрямі витрати: адміністративні витрати, витрати на маркетинг та продажі, лідогенерацію, амортизацію тощо. Розуміння цих витрат допомагає точно оцінити коефіцієнт рентабельності та виявити можливості для оптимізації витрат.

Чистий прибуток або прибуток до оподаткування – цей показник є одним із основних факторів для визначення ступеня рентабельності. Він відображає залишкову суму прибутку після вирахування всіх витрат (як прямих, так і непрямих) та податкових зобов'язань. Чистий прибуток показує реальний результат діяльності підприємства і використовується для розрахунку коефіцієнта рентабельності.

Дані про активи, капітал та інші ресурси підприємства – для розрахунку різних видів рентабельності, наприклад активів або власного капіталу, необхідно мати дані про загальну вартість активів підприємства, обсяг власного капіталу та інші фінансові показники. Наприклад, рентабельність активів покаже, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для генерування прибутку, що дозволяє більш глибоко аналізувати ефективність продажу.

Залежно від того, який вид рентабельності потрібно розрахувати, можуть знадобитися додаткові показники. Це можуть бути:

Вартість довгострокових та короткострокових зобов'язань.

Оборотність активів та капіталу.

Показники фінансової стійкості та ліквідності.

Загальна формула рентабельності виглядає наступним чином:

Рентабельність = Прибуток / Витрати *100% . (1.3)

Ця формула дозволяє розрахувати різні види рентабельності, залежно від обраного показника діяльності.

Питання оцінювання рентабельності підприємства безперечно виступає найважливішим питанням в умовах сьогодення. Таке твердження ґрунтується на тому, що саме така оцінка виступає підґрунтям прийняття зважених управлінських рішень в контексті удосконалення позиціювання підприємств на зовнішніх ринках.

Під час організації оцінювання рентабельності , слід вирішити питання методологічного характеру: обрати мету і визначити задачі оцінки; визначити час і послідовність методики його проведення; визначити джерела інформації та її вірогідність; обрати методику здійснення оцінки; визначити конкретних осіб і служби, що відповідають за оцінку [11].

Для того, щоб провести розрахунок, можна використовувати наступний алгоритм визначення рентабельності (рис. 1.4):

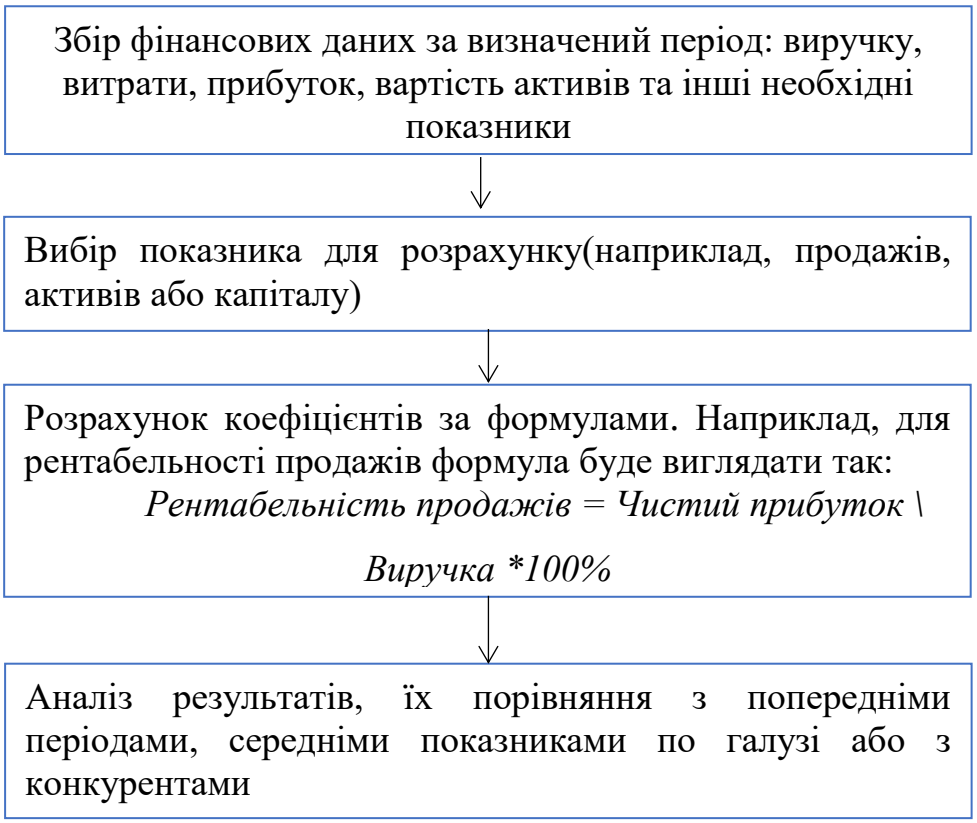

↓

Прийняття рішень. На основі аналізу результатів розробка стратегії для підвищення рентабельності, такі як оптимізація витрат, підвищення ефективності продажу чи зміна цінової політики

Рисунок 1.4 – Алгоритм визначення рентабельності

Джерело: сформовано автором на основі [5],[7]

Застосування цього алгоритму допоможе не тільки правильно розрахувати рентабельність, але й зрозуміти її вплив на загальну прибутковість продажу підприємства. Це, в свою чергу, сприятиме прийняттю ефективних управлінських рішень для покращення фінансових результатів.

Рентабельність продажів (іноді називається рентабельністю продукції) є одним із найпоширеніших показників. Вона відображає, скільки прибутку приносить кожен зароблений підприємством гривень виручки.

Зазвичай, нормальна рентабельність продажів залежить від галузі. Наприклад, у роздрібній торгівлі показник може бути нижчим (до 10%), тоді як у сфері послуг або високотехнологічних виробництв може досягати 20% і більше. Важливо розуміти, що високий рівень рентабельності продажів свідчить про ефективне управління витратами та конкурентну перевагу.

У діджитал-галузі, яка включає компанії з розробки програмного забезпечення, онлайн-маркетинг, e-commerce, SaaS-платформи та інші технологічні послуги, рентабельність продажів має свої особливості.

Через характер цифрових продуктів та послуг, а також структуру витрат, нормальна рентабельність у цій сфері може значно відрізнятися від традиційних галузей.

SaaS-компанії (Software as a Service). Для SaaS-компаній нормальна рентабельність продажів може коливатися від 20% до 40% і більше. Це пов’язано з тим, що більшість витрат у таких компаніях — це витрати на розробку

програмного забезпечення, підтримку та маркетинг, а не виробництво фізичних товарів. Високий показник свідчить про сильну ефективність продажу та оптимізацію бізнес-процесів, включаючи підтримку клієнтів та маркетингові стратегії.

Цифровий маркетинг і рекламні агентства. Для компаній, що займаються онлайн-маркетингом, рентабельність продажів зазвичай варіюється від 15% до 30%. Багато залежить від їхнього масштабу, якості послуг та ефективності управління проєктами. Висока дохідність від продажу може бути досягнута завдяки ефективному управлінню клієнтськими проєктами, використанню автоматизованих рішень та низьким витратам на обслуговування.

E-commerce (електронна комерція). В електронній комерції, де продажі здійснюються через інтернет-магазини, рентабельність може коливатися в межах 5-15%. Основний виклик для e-commerce компаній полягає у високих витратах на маркетинг та логістику, що знижує загальну прибутковість продажу. Проте, інвестуючи в оптимізацію логістичних процесів та автоматизацію маркетингу, можна значно підвищити ступінь рентабельності.

Високотехнологічні стартапи. Для технологічних стартапів, які працюють в умовах швидкого зростання і масштабування, рентабельність продажів може бути досить різноманітною — від негативної (коли компанія ще не отримує прибутку) до високих значень у 50% і більше. Це залежить від фази розвитку компанії та її здатності швидко масштабуватися без пропорційного зростання витрат.

Окрім рентабельності продажів, існують інші види рентабельності, що мають свої формули та особливості розрахунку:

Рентабельність активів: показує, скільки прибутку приносить кожна гривня, вкладена в активи.

$$ROA = \text{Чистий прибуток} / \text{Середня вартість активів} * 100\%. \qquad (1.4)$$

Рентабельність витрат: відображає ефективність використання витрат для

отримання прибутку.

Рентабельність витрат = Чистий прибуток \ Загальні витрати *100%. (1.5)

Кожен з цих показників має своє значення для аналізу фінансової ефективності та дозволяє визначити найбільш продуктивні напрямки діяльності підприємства.

Підсумовуючи, рентабельність є важливим показником фінансової ефективності підприємства. Її розрахунок дозволяє виявити сильні та слабкі сторони бізнесу, приймати обґрунтовані управлінські рішення та підвищувати ефективність роботи. Знання формул рентабельності, правильний збір інформації та аналіз даних допоможуть будь-якому підприємцю чи керівнику оптимізувати діяльність компанії та забезпечити стабільне зростання.

1.3 Фактори, що впливають на підвищення рентабельності діяльності підприємства

Рентабельність підприємства – це не лише показник ефективності використання ресурсів, а й комплексний результат взаємодії численних факторів, які формують фінансовий успіх. Ці фактори можна розділити на внутрішні, що залежать від безпосередньої діяльності та управління підприємством, і зовнішні, які визначаються умовами ринку і макроекономічними процесами.

Внутрішні фактори є першочерговими для керівництва підприємства, адже вони перебувають у зоні безпосереднього впливу і регулювання. Виробничі аспекти включають організацію технологічних процесів, раціональне використання матеріально-технічної бази, удосконалення обладнання та автоматизацію виробництва. Наприклад, своєчасна заміна застарілого обладнання на більш продуктивне дозволяє не лише збільшити обсяги продукції, а й суттєво знизити собівартість виробництва. Ключову роль у підвищенні рентабельності відіграє також ефективне управління трудовими ресурсами:

підвищення кваліфікації, мотивація працівників, оптимізація штатної чисельності і вдосконалення організації праці сприяють зростанню продуктивності і, відповідно, фінансових показників [3, 22].

Фінансові аспекти внутрішніх факторів включають в себе формування оптимальної структури капіталу, що забезпечує баланс між власними і позиковими ресурсами, що дозволяє знизити фінансові ризики і підвищити інвестиційну привабливість підприємства. Контроль за дебіторською та кредиторською заборгованістю, грамотне управління грошовими потоками і планування бюджетів – ці елементи сприяють зменшенню непотрібних витрат і покращенню ліквідності підприємства [23]. Не менш важливими є ефективні маркетингові стратегії, які спрямовані на розширення ринку збуту, диференціацію продуктового асортименту і оптимізацію цінової політики. Розуміння поведінки споживачів і конкурентного середовища дозволяє підприємству вчасно реагувати на зміни попиту і підтримувати стабільність доходів [24].

Зовнішні фактори визначають умови, в яких функціонує підприємство, і часто диктують межі можливостей розвитку. Макроекономічна ситуація, рівень інфляції, валютні курси, ставки податків і доступність кредитів безпосередньо впливають на фінансові результати. Наприклад, зростання інфляції збільшує витрати на матеріали і послуги, знижуючи маржинальність, якщо підприємство не може оперативно коригувати ціни. Конкуренція на ринку диктує вимоги до якості, цінової політики і сервісу, що вимагає від підприємств постійних інновацій і підвищення ефективності [1, 5].

Регіональні особливості, такі як географічне розташування, наявність інфраструктури, близькість до сировинних баз і транспортних шляхів, також мають значний вплив на операційні витрати і можливості підприємства. Зміни в законодавчому полі, зокрема у сфері податкового регулювання, екологічних норм і трудового законодавства, можуть створювати як додаткові бар’єри, так і стимули для розвитку [4].

Важливо зазначити, що фактори рентабельності часто мають комплексний характер і взаємодіють між собою. Наприклад, підвищення продуктивності праці за рахунок впровадження нових технологій може супроводжуватися збільшенням початкових капіталовкладень, що впливає на структуру капіталу. Тому для досягнення стабільного підвищення рентабельності необхідно застосовувати системний підхід, що передбачає регулярний аналіз внутрішніх процесів у контексті змін зовнішнього середовища.

Сучасні підприємства активно використовують інформаційні системи управління, що дозволяють в реальному часі відслідковувати ключові фінансові і операційні показники, прогнозувати ризики і виявляти резерви для оптимізації діяльності. Це дозволяє підвищувати адаптивність і конкурентоспроможність підприємства в умовах мінливої ринкової кон'юнктури [8].

Підвищення рентабельності є не тільки результатом оптимізації ресурсів і зниження витрат, але й наслідком інноваційної діяльності, ефективного управління персоналом, правильної маркетингової стратегії та здатності підприємства швидко реагувати на зовнішні виклики. Тому управління факторами рентабельності повинно бути пріоритетом у стратегічному плануванні кожного підприємства, що прагне до стабільного фінансового зростання і довготривалої конкурентної переваги.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було комплексно розглянуто теоретико-методичні підходи до дослідження рентабельності підприємства, зокрема сутність цього показника, його види та методи оцінювання. Рентабельність розглядається як ключовий індикатор ефективності використання ресурсів підприємства та його фінансової стабільності. Встановлено, що рентабельність є відносним показником, який дозволяє оцінити здатність бізнесу генерувати прибуток на вкладені активи, капітал чи обсяги продажів.

Важливо відзначити, що рівень рентабельності залежить не лише від внутрішніх факторів діяльності підприємства, але й від зовнішніх економічних умов і специфіки галузі. Розглянуті методики оцінки рентабельності, серед яких особливе місце займає факторний аналіз, дають можливість не лише кількісно вимірювати показник, але й виявляти основні чинники його зміни, що є важливим для прийняття управлінських рішень.

Також у розділі було проаналізовано методики фінансового аналізу, що застосовуються для оцінки фінансового стану підприємства, та наведено ключові показники, які використовуються для розрахунку рентабельності. Зокрема, відмічено, що застосування комплексного підходу з урахуванням моделей Дюпона дозволяє більш глибоко аналізувати фінансову ефективність підприємства, визначати резерви зростання та оптимізувати управлінські стратегії.

Отже, отримані теоретичні положення формують міцну основу для подальшого емпіричного дослідження рентабельності та розробки рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємств.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «КРОНА-КАЛИНІВКА»

2.1. Загальна характеристика господарсько-економічної діяльності підприємства ТОВ «Крона-Калинівка»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Крона-Калинівка» (код ЄДРПОУ 04782181) – це українське підприємство, засноване 29 січня 1996 року [26].

За організаційно правовою формою – це товариство з обмеженою відповідальністю.

Повна назва підприємства – Товариство з обмеженою відповідальність «Крона – Калинівка».

Основний вид діяльності підприємства за КВЕД – 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

Однак, підприємство здійснює й інші види діяльності [25]:

- 46.61 Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням;
- 49.41 Вантажний автомобільний транспорт;
- 52.10 Складське господарство;
- 77.12 Надання в оренду вантажних автомобілів;
- 33.12 Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення;
- 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту;
- 77.31 Надання в оренду сільськогосподарських машин і устаткування;
- 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.;
- 45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів;
- 46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням;

- 46.74 Оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опалювальним устаткуванням і приладдям до нього.

Компанія ТОВ «КРОНА-КАЛИНІВКА» зареєстрована за юридичною адресою Україна, 08623, Київська обл., Фастівський р-н, селище міського типу Калинівка(з), вул. Залізнична, будинок 49. Керівником компанії є Дергалюк Богдан Володимирович.

Таблиця 2.1 – Загальна інформація про ТОВ «Крона-Калинівка»

Назва	Дані
Повне найменування юридичної особи (станом на 13.05.2025)	Товариство з обмеженою відповідальністю «Крона-Калинівка»
Скорочена назва	ТОВ «Крона-Калинівка»
Назва англійською	KRONA-KALINOVKA LTD
Статус юридичної особи (станом на 13.05.2025)	Зареєстровано
Статус з ЄДР	Зареєстровано
Код ЄДРПОУ	4782181
Дата реєстрації	29.01.1996 (29 років 3 місяці)
Уповноважені особи	Дергалюк Богдан Володимирович керівник Пономаренко Ігор Михайлович підписант
Розмір статутного капіталу	41 088 630,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Види діяльності	Основний: 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна Всього за цим КВЕД: 117 605 Інші: 46.61 Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням 49.41 Вантажний автомобільний транспорт 52.10 Складське господарство

Джерело: сформовано автором на основі [26], [27].

Місія ТОВ «Крона-Калинівка» полягає у забезпеченні клієнтів якісними послугами в галузі оренди нерухомості, логістики та постачання сільськогосподарської техніки, сприяючи розвитку бізнесу партнерів та економіки регіону загалом.

Компанія прагне до сталого розвитку, впровадження інноваційних рішень та підтримки високих стандартів обслуговування. У регіональному контексті ТОВ «Крона-Калинівка» відіграє важливу роль у розвитку економіки Фастівського району Київської області. Підприємство створює робочі місця, сприяє розвитку інфраструктури та забезпечує місцеві підприємства необхідними ресурсами для ефективного ведення діяльності. Завдяки багатопрофільності та гнучкості в наданні послуг, компанія зміцнює свою позицію на ринку та робить вагомий внесок у соціально-економічний розвиток регіону.

Діяльність ТОВ «Крона-Калинівка», як і будь-якого господарського товариства в Україні, регулюється низкою загальних та спеціальних законів і нормативно-правових актів, що визначають правові засади функціонування підприємств, орендних відносин, логістики, торгівлі та транспортних перевезень. Основним законодавчим актом є Цивільний кодекс України та Господарський кодекс України, які регламентують порядок створення, реєстрації, діяльності, управління та припинення юридичних осіб, включаючи товариства з обмеженою відповідальністю. Також ключовим є Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», який встановлює правовий статус ТОВ, порядок прийняття рішень, розподілу прибутку, відповідальності учасників та управління товариством.

У частині здійснення орендної діяльності основним регуляторним актом є Цивільний кодекс України (глава 58 «Оренда»), що визначає умови договорів оренди, права й обов’язки сторін, строки, відповідальність та порядок припинення договору. Щодо оптової торгівлі сільськогосподарською технікою, підприємство підпадає під дію Закону України «Про захист прав споживачів», Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», а також відповідних технічних регламентів та стандартів, що регулюють безпечність машин і обладнання.

У сфері транспортної логістики підприємство керується:

- Закон України «Про автомобільний транспорт», який визначає вимоги до перевізників, водіїв, транспортних засобів, ліцензування та безпеки перевезень.

- Правила надання послуг автомобільного транспорту (затверджені постановою КМУ №176 від 18.02.1997 року).

- Ліцензійні умови надання послуг з перевезення вантажів автомобільним транспортом, що затверджені постановою КМУ №1001 від 02.12.2015 року.

З метою здійснення міжнародних перевезень підприємство дотримується положень Конвенції CMR (Женевська конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів).

У сфері податкового регулювання застосовуються положення Податкового кодексу України, який встановлює порядок сплати податку на прибуток підприємств, ПДВ, податку на землю, єдиного соціального внеску та інших податків і зборів.

Як суб’єкт підприємницької діяльності, ТОВ «Крона-Калинівка» також зобов’язане дотримуватися Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також стандартів фінансової звітності. У разі провадження будівельної діяльності (згідно з наявними реалізованими об’єктами) можуть застосовуватись Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Ліцензійні умови провадження будівельної діяльності.

Таким чином, правове забезпечення діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» є комплексним і охоплює норми цивільного, господарського, податкового, транспортного, земельного, будівельного та іншого спеціального законодавства України.

Організаційна структура управління – це сукупність певним чином пов’язаних між собою управлінських ланок. Вона характеризується кількістю органів управління, порядком їхньої взаємодії та функціями, які вони виконують.

Схема організаційної структури і складу підрозділів ТОВ «Крона-Калинівка» наведена на рис. 2.2.

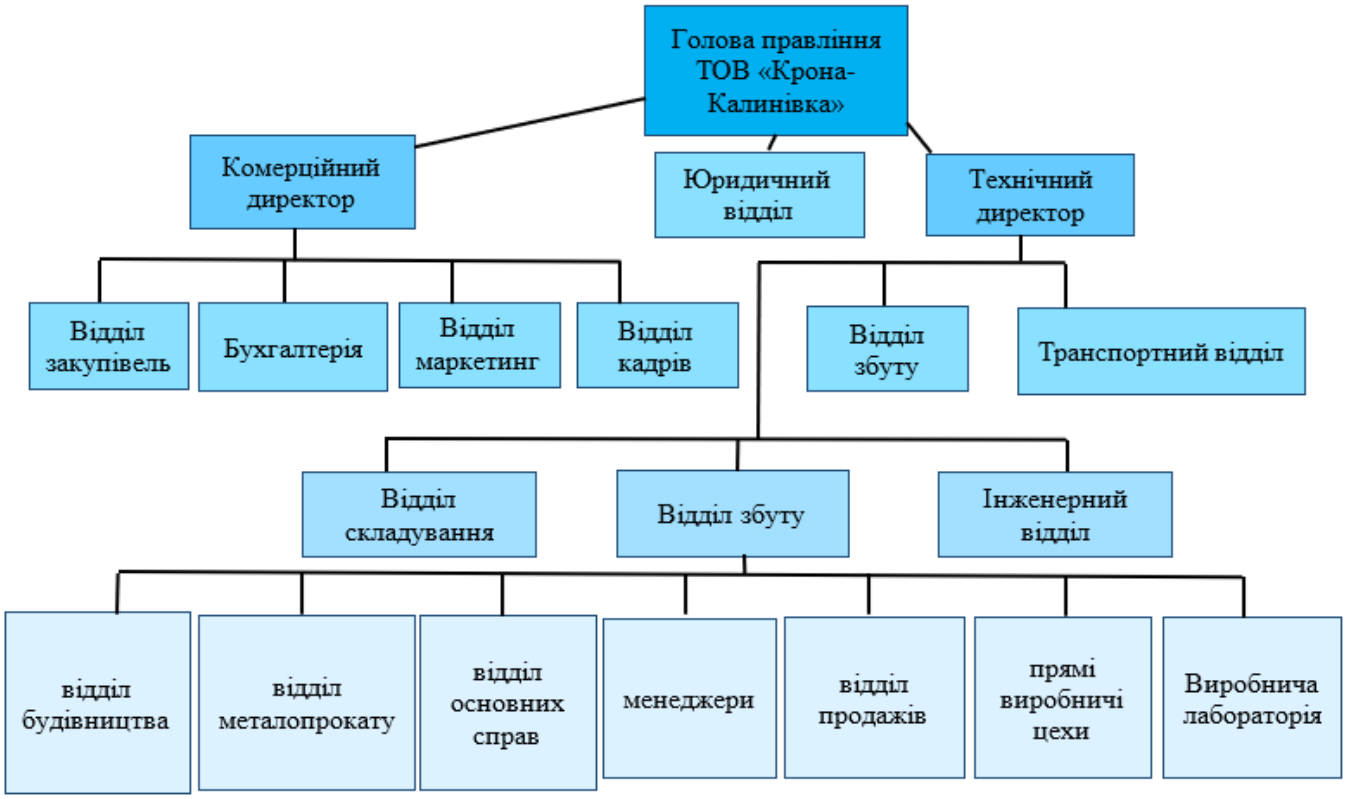

Рисунок 2.2. – Організаційна структура і склад підрозділів ТОВ «Крона-Калинівка»

Джерело: сформовано автором на основі [26].

Підприємство має лінійно-функціональний тип структури управління. Вище керівництво підприємства представлене директором, який займає ключове положення в управлінні підприємством. Діяльність директора зосереджена на прийнятті стратегічних рішень та об’єднанні інформаційних потоків, що стосуються як внутрішнього, так і зовнішнього середовища підприємства. Перевагами такого типу є: оперативне прийняття рішень, персональна відповідальність кожного керівника за результати діяльності та забезпечення відносно швидкого здійснення управлінських рішень завдяки ієрархічності. Недоліками даного типу структури управління є: розпорошення відповідальності, дублювання управлінських функцій та складність регулювання

відношень лінійних і функціональних керівників. Принцип формування структури управління – організація та закріплення тих або інших функцій управління за підрозділами (службами) апарату управління.

Посадові інструкції працівників ТОВ «Крона-Калинівка» містяться в Положенні, затвердженому підприємством від 10.10.2001 року. Даний юридичний документ містить основи організації роботи персоналу ТОВ «Крона-Калинівка» [27]. Це Положення розроблено з метою забезпечення належного функціонування товариства, яке створено як юридична організація для здійснення підприємницької діяльності у відповідності до Типового положення про підприємства різної форми власності на основі Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 31-32, ст.263)» [29]. Даний документ визначає правовий статус, склад, строк повноважень, порядок формування та організації роботи керівництва, а також права, обов’язки та відповідальність її працівників.

Принципи корпоративного управління ТОВ «Крона-Калинівка» містять ключові засади, на основі яких мають розвиватися корпоративні відносини в Україні та конкретні рекомендації щодо якісного та прозорого управління даним товариством відповідно до міжнародних стандартів. Важливими документами, що регламентують цю концепцію є Стандарти юридичних суб’єктів України, Типове положення про публічні акціонерні підприємства та Етичний кодекс діяльності підприємств в Україні. Крім того, серед внутрішніх нормативних актів, які забезпечують діяльність підприємства, можна виділити такі установчі документи (статут, положення про підприємство, посадові інструкції співробітників, листи про співпрацю, регламент чи порядок роботи), організаційні документи (план роботи на короткостроковий та довгостроковий періоди, журнал вхідної та вихідної документації, книга відгуків про діяльність, список та графік чергувань працівників) та документи, які готуються у процесі надання правової допомоги (вхідна анкета відвідувача, правова довідка, правовий висновок, інші документи правового характеру).

Для здійснення аналізу кількісного складу працівників складемо таблицю (табл. 2.2.)

Таблиця 2.2 – Кількісний склад працівників ТОВ «Крона-Калинівка»

Показник	Роки		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Всього працівників	317	315	330
Керівники	32	32	32
Фахівці	36	36	37
Службовці	42	42	44
Робітники	207	205	217

Джерело: сформовано автором на основі [26].

Отже, проаналізувавши таблицю можемо сказати, що найбільшу частку працівників складають робітники, це пояснюється виробничим характером діяльності підприємства. В загальному чисельність працюючих на ТОВ «Крона-Калинівка» за аналізований період змінилася в сторону зменшення на 2 чоловіка за 2022-2023 рр., але зросла на 15 працівників в 2024 році, що пов’язано з частковим розширенням мережі виробництва та її обсягів за аналізований рік.

З даними можна зробити висновок, що середня чисельність даного підприємства складає на 2022 рік – 317 осіб, при цьому відтік персоналу в 2023 році був зумовлений зовнішніми факторами – переїздом працівників та наслідками пандемії коронавірусу та початком повномасштабного вторгнення. Проте в 2022 році адміністративна система менеджменту ТОВ «Крона-Калинівка», незважаючи на початок війни та повномасштабних дій зуміла ввести нові основи функціонування компанії, що сприяло відновленню чисельності працівників для організації робочого процесу в повній мірі.

Далі проведемо комплексний аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства, узагальнивши динаміку показників його балансу (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Крона Калинівка» у 2022-2024 рр., тис. грн

Стаття	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення 2024 р. до 2022 р.	
				абсолютне, тис. грн	відносне, %
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	2	5	2	0	0
первісна вартість	6	12	12	6	100
накопичена амортизація	4	7	10	6	150
Основні засоби:	116 513.00	139 746.00	155 776.00	39263	33,7
первісна вартість	144 873.00	180 127.00	212 399.00	67526	46,61
Знос	28 360.00	40 381.00	56 623.00	28263	99,657
Усього за розділом I	117027.00	139 751.00	155 778.00	38751	33,11
II. Оборотні активи					
Запаси	4 563.00	2 502.00	3 987.00	-576	-12,62
Виробничі запаси	4 563.00	2 502.00	3 987.00	-576	-12,62
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	786	4 138.00	2 068.00	1282	163,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
з бюджетом	336	1 655.00	1 277.00	941	280,06
Інша поточна дебіторська заборгованість	4 624.00	5 999.00	5 681.00	1057	22,86
Гроші та їх еквіваленти	252	302.00	57.00	-195	-77,38
Інші оборотні активи	16 839.00	16 048.00	16 316.00	-523	-3,1
Усього за розділом II	27 533.00	30 828.00	29 784.00	2251	8,17
Баланс	144 560.00	170 579.00	185 562.00	41002	28,36

Джерело: розраховано за даними підприємства

За даними табл. 2.3 можемо зробити висновок, що не відбувається суттєвого розширення господарської діяльності ТОВ «Крона Калинівка». Це також підтверджує динаміка необоротних активів, оскільки відбувається незначний приріст основних засобів.

У табл. 2.4 наведено динаміку капіталу та зобов’язань ТОВ «Крона Калинівка».

Таблиця 2.4 – Динаміка показників капіталу та зобов'язань ТОВ «Крона Калинівка» у 2022-2024 рр., тис. грн

Стаття	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення 2024 р. до 2022 р.	
				абсолютне, тис. грн	відносне, %
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1000,00	1 000.00	40 000.00	39000	3900
Додатковий капітал	1876,00	1 876.00	1 876.00	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1590,00	4 823.00	7 633.00	6043	380,06
Усього за розділом I	4466,00	7 699.00	49 509.00	45043	1008,6
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Інші довгострокові зобов'язання	274	8 402.00	16 288.00	16014	5844,52
Усього за розділом II	274	8 402.00	16 288.00	16014	5844,52
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	169,00	3 049.00	4 942.00	4773	2824,26
за товари, роботи, послуги	560,00	529.00	225.00	-335	40,17
за розрахунками з бюджетом	279,00	777.00	251.00	-28	-10,03
за розрахунками з оплати праці	114,00	70	218	104	91,23
Поточні забезпечення	0	0	330	330	32900
Інші поточні зобов'язання	138 681.00	150 051.00	113 780.00	-24901	-17,95
Усього за розділом III	139 820.00	154 478.00	119 765.00	-20055	-14,34
Баланс	144 560.00	170 579.00	185 562.00	41002	28,36

Джерело: розраховано за даними підприємства

За даними табл. 2.4 можемо зробити висновок, що за аналізований період не відбулося суттєвого зростання власного капіталу. Негативною тенденцією є накопичені збитки підприємства, які зменшуються дуже низькими темпами.

2.2 Оцінка виробничої діяльності підприємства

Оцінку виробничої діяльності підприємства будемо проводити на основі аналізу показників оборотності виробництва та фінансових результатів від виробничої діяльності.

В табл. 2.5 наведено динаміку основних засобів ТОВ «Крона-Калинівка» за 2022-2024 рр.

Таблиця 2.5 – Показники динаміки основних засобів ТОВ «Крона – Калинівка» за 2020-2022 рр.

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абсолютне відхилення +/-		Відносне відхилення %	
				2023/ 2022	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Будівлі та споруди	27272	33934	34934	6662,00	7662,00	24,43	28,09
Машини та обладнання	16032	17812	17715	1780,00	1683,00	11,10	10,50
Машини та обладнання	243	444	401	201,00	158,00	82,72	65,02
Інструменти та інвентар	10997	15678	16818	4681,00	5821,00	42,57	52,93
Всього	**54544,00**	**67868,00**	**69568,00**	**13324,00**	**15024,00**	**24,43**	**27,54**

Джерело: розраховано автором за даними підприємства

Аналіз показників основних засобів ТОВ «Крона-Калинівка» за 2022-2024 рр. з табл. 2.5 показав, що в цілому спостерігається позитивна тенденція у зростанні інвестиційних витрат підприємства по всіх категоріях. Найбільше зростання спостерігається в категорії «Інструменти та інвентар», де витрати збільшились на 42,57% у 2023 році та на 52,93% у 2024 році. Значне зростання також характерне для будівель та споруд, з приростом на 24,43% у 2023 році та на 28,09% у 2024 році. Витрати на машини та обладнання показують помітне зростання в 2023 році (11,10%) з незначним спадом у 2024 році (10,50%), що вказує на стабільність, але з можливими коливаннями. Порівняно з іншими категоріями, витрати на машини та обладнання (другий показник) показали найбільші коливання: спершу зростання на 82,72% у 2023 році, а потім зменшення на 65,02% у 2024 році. Враховуючи загальні результати, можна сказати, що підприємство активно інвестує в розвиток, зокрема у виробничі потужності та інструменти, проте існують деякі коливання в інвестиціях у машини та обладнання, що потребує подальшого моніторингу і коригування стратегії управління капіталом.

В табл. 2.6 подано динаміку показників вартості основних засобів діяльності досліджуваного підприємства за три роки.

Таблиця 2.6 – Динаміка показників вартості основних засобів діяльності підприємства, тис. грн

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2023/ 2022	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Первісна вартість	180127	212399	220114	32272	39987	17,92	18,83
Накопичений знос	40381	56623	72494	16242	32113	40,22	56,71
Основні засоби	139746	155776	147620	16030	7874	11,47	5,05

Джерело: розраховано автором за даними підприємства

На основі аналізу динаміки основних засобів підприємства за 2022–2024 роки можна зробити низку важливих висновків щодо їх технічного стану та інтенсивності оновлення. У 2022 році первісна вартість основних засобів становила 180 127,00 тис. грн, а вже у 2023 році зросла до 212 399,00 тис. грн, що свідчить про активне оновлення або придбання нового обладнання — абсолютне зростання становило 32 272,00 тис. грн, або 17,92% у відносному вираженні. У 2024 році темп зростання дещо уповільнився, однак первісна вартість зросла ще на 7 715,00 тис. грн., досягнувши 220 114,00 тис. грн. Це свідчить про стабільне, але помірне інвестування в основні фонди. Водночас суттєво збільшився показник накопиченого зносу: з 40 381,00 тис. грн у 2022 році до 72 494,00 тис. грн у 2024 році. Абсолютне відхилення за два роки склало 32 113,00 тис. грн, що відповідає зростанню на 56,71%. Така динаміка свідчить про інтенсивну експлуатацію існуючих активів, а також про потребу в оновленні частини зношених засобів. Чисті залишки основних засобів (тобто вартість за мінусом зносу) також змінювалися. У 2023 році порівняно з 2022-м їх обсяг зріс на 16 030,00 тис. грн., що є позитивною тенденцією. Проте вже в 2024 році спостерігається зменшення на 7 874,00 тис. грн., що може бути ознакою

зростання темпів зносу або виведення з експлуатації частини основних засобів. Загалом, підприємство демонструє активну інвестиційну політику в основні засоби, однак зростання обсягів зносу вимагає посиленої уваги до технічного оновлення, модернізації виробничих потужностей та збалансованої амортизаційної політики.

Оскільки для підприємства-виробника важливо проводити аналіз різних показників, таких як стан, рух, інтенсивність роботи обладнання, а також показники оборотності капіталу, оскільки ці дані відображають ефективність його основної діяльності, надаючи керівництву необхідну інформацію про можливі проблеми у функціонуванні підприємства, для проведення аналізу показників руху основних засобів протягом останніх трьох років були розраховані коефіцієнти оновлення, вибуття та зносу основних засобів для ТОВ «Крона-Калинівка».

Оцінка ефективності використання основних засобів представлена в таблиці 2.7

Таблиця 2.7– Показники майнового стану ТОВ «Крона-Калинівка» за 2022-2024 рр.

Показник	**Спосіб обчислення**	**Роки**		
		2022	**2023**	**2024**
Коефіцієнт зносу основних засобів	Відношення суми зносу ОЗ до первісної вартості ОЗ	0,09	0,07	0,15
Коефіцієнт вибуття основних засобів	Відношення вартості ОЗ, що вибули за період до вартості ОЗ на початок року	0,011	0,015	0,03
Коефіцієнт оновлення основних засобів	Відношення вартості ОЗ, що надійшли за період до вартості ОЗ на кінець періоду	0,1	0,09	0,12

Джерело: розраховано автором за даними підприємства

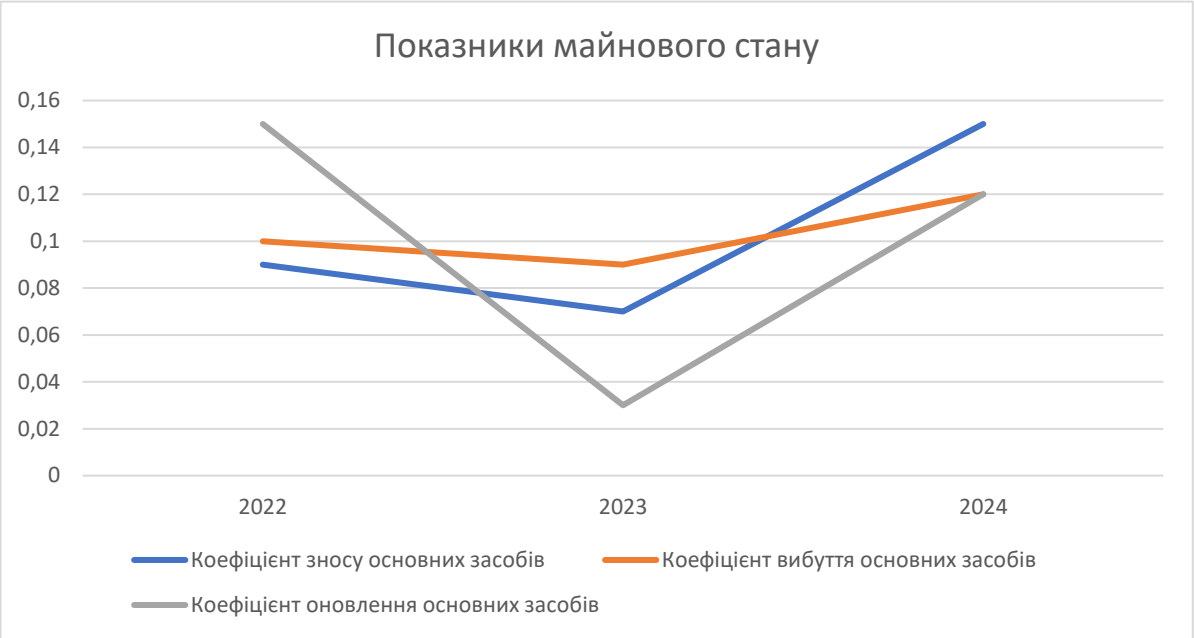

Рисунок 2.1 – Показники майнового стану

Джерело: побудовано автором на основі таблиці 2.7

За результатами аналізу виявлено, що найбільший динамізм спостерігається у коефіцієнті оновлення основних засобів, особливо в 2023 році, коли підприємство збудувало новий філіал у Львові. Також значні за своєю величиною є показники зносу основних засобів. У цьому аспекті важливо відзначити, що збільшення коефіцієнту зносу у 2023 році обумовлене збільшенням амортизаційних відрахувань на обладнання виробництва та будівлі. Зменшення зносу виробничих фондів та інших основних засобів також відзначається. Структура зносу вказує на те, що основна зношуваність припадає на техніку виробництва, більш як 40%, і більшість розподіляється між будівлями та виробничим устаткуванням.

Щодо коефіцієнту вибуття, відзначено, що його частка в структурі руху основних фондів є невеликою. Найбільший показник вибуття виявлений у 2024 році, а найменший – у 2024 році.

Отже, аналіз складу, динаміки та структури основних фондів показав ефективність та позитивний аспект фінансового стану підприємства ТОВ «Крона-Калинівка» протягом досліджуваного періоду.

Далі проведемо аналіз основних показників оборотності активів та пасивів у виробництві досліджуваного підприємства (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Динаміка показників оборотності виробничих запасів ТОВ «Крона Калинівка» за 2022-2024 роки

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення 2024 р. до 2022 р.
Операційний цикл	27	38	38	11
Фінансовий цикл	43	48	46	3

Джерело: розраховано за даними підприємства

За даними табл. 2.8 можемо зробити висновок про позитивну динаміку до зростання оборотності активів підприємства скорочення терміну їх обороту. Відповідно відбулося скорочення операційного та фінансового циклу підприємства, що дозволяє генерувати додатковий дохід.

Далі проаналізуємо динаміку формування фінансового результату від здійснення виробничої діяльності ТОВ «Крона Калинівка» (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Динаміка формування фінансового результату виробничої діяльності ТОВ «Крона Калинівка» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показник	**2022**	**2023**	**2024**	**Приріст 2024 до 2022 років**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	48 774,00	62 673,00	85 447,00	36 673,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	33 702,00	47 796,00	67 965,00	34 263,00
Валовий: прибуток	15 072,00	14 877,00	17 482,00	2 410,00
Інші операційні доходи	189	5 253,00	2163	1 974,00
Адміністративні витрати	8224	11 099,00	9 412,00	1 188,00
Витрати на збут	2367	2 372,00	0	-2 367,00
Інші операційні витрати	254	770	748	494

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	4416	5 889,00	9 485,00	5 069,00
Інші доходи	64	25	0	-64
Фінансові витрати	576	2 341,00	3707	3 131,00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	3 910,00	3 573,00	5 778,00	1 868,00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-704	-763	-1109	-405
Чистий фінансовий результат: прибуток	3206	2 810,00	4 669,00	1 463,00

Джерело: розраховано за даними підприємства

У таблиці 2.9 представлено динаміку формування фінансового результату виробничої діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» за період 2022–2024 років, що дозволяє здійснити комплексний аналіз основних складових прибутковості підприємства.

Упродовж аналізованого періоду спостерігається стабільне зростання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): з 48774 тис. грн у 2022 році до 85 447тис. грн у 2024 році. Приріст склав 36673 тис. грн або майже 755%, що свідчить про розширення масштабів діяльності підприємства, активізацію продажів та, ймовірно, підвищення конкурентоспроможності.

Паралельно з цим суттєво зросла і собівартість реалізованої продукції на 101,7%. Це означає, що зростання витрат на виробництво випереджає динаміку доходу, що потенційно створює загрозу зменшення маржинальності у майбутньому.

Водночас валовий прибуток підприємства збільшився з 15072 тис. грн у 2022 році до 17 482,00 тис. грн у 2024 році, приріст склав 16%. Це свідчить про позитивну тенденцію, однак темп приросту валового прибутку є нижчим порівняно з темпом зростання доходу, що підтверджує збільшення навантаження собівартості на фінансовий результат. Загалом, чистий фінансовий результат (прибуток) ТОВ «Крона-Калинівка» значно зріс на 46%, що підтверджує

ефективність реалізованої стратегії зростання, хоча й виявляє потребу у кращому контролі собівартості, фінансових витрат і підвищенні операційної ефективності.

Отже, ТОВ «Крона-Калинівка» продемонструвало позитивну динаміку зростання доходів і прибутку у 2022–2024 роках. Водночас зростання собівартості та фінансових витрат вимагає вжиття заходів щодо посилення контролю за витратами, підвищення ефективності виробництва та доцільності використання позикових коштів, що стане основою для подальшого підвищення рентабельності підприємства.

2.3. Аналіз рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка»

Як було зазначено раніше, рентабельність є ключовим показником для оцінки ефективності діяльності підприємства. Для аналізу рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» було розраховано низку показників, методи розрахунку яких були детально розглянуті в першому розділі та зібрані в таблиці 2.10 – основні показники рентабельності діяльності досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.10 - Динаміка показників рентабельності ТОВ «Крона Калинівка» у 2022-2024 роках, %

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення 2023 р. До 2022 р.	Відхилення 2024 р. До 2022 р.
Рентабельність продажів	6,57	4,48	5,46	-2,09	-1,11
Рентабельність продукції	44,72	31,13	25,72	-13,6	-19
Рентабельність операційної діяльності	9,05	9,4	11,1	0,34	2,05
Рентабельність господарської діяльності	8,02	5,7	6,76	-2,32	-1,25
Рентабельність активів	2,22	1,78	2,62	-0,43	0,4
Рентабельність власного капіталу	71,79	46,2	16,32	-25,59	-55,46

Джерело: розраховано за даними підприємства

Аналіз таблиці 2.10, у якій представлена динаміка показників рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» за 2022–2024 роки, дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів підприємства, прибутковість його діяльності та загальні тенденції фінансового оздоровлення.

Розглянемо динаміку рентабельності продажів. У 2022 році цей показник досяг 6,57%, але вже у 2023 впав до 4,48%, а у 2024 дещо зріс до 5,46%. Загальне відхилення 2024 року до 2022 становить –1,11 %., що вказує на зниження прибутковості реалізації продукції. Ймовірно, підприємство стикалося з коливаннями цін, зростанням витрат або зниженням маржинальності внаслідок конкурентного тиску. Незважаючи на часткове відновлення у 2024 році, рівень рентабельності все ще не повернувся до рівня 2022 року.

Рентабельність продукції демонструє стійке зниження: з 44,72% у 2022 році до 31,13% у 2023 і до 25,72% у 2024. Сукупне зниження становить –19,00 %., що є тривожним сигналом. Причинами можуть бути зростання собівартості, неефективне використання ресурсів, подорожчання сировини чи енергоносіїв. Зниження рентабельності продукції на фоні стабільного зростання виручки свідчить про втрату контролю над витратами на виробництво.

Рентабельність операційної діяльності демонструє позитивну динаміку — з 9,05% у 2022 році до 11,10% у 2024. Приріст на 2,05%. Свідчить про те, що підприємство оптимізувало операційні процеси, скоротило непродуктивні витрати або ефективніше використовувало свої ресурси. Це єдина категорія, яка стабільно зростає, що свідчить про відносну стійкість основної діяльності.

Рентабельність господарської діяльності знизилась з 8,02% у 2022 році до 6,76% у 2024 році, тобто на 1,25%. Така динаміка може бути наслідком зростання фінансових витрат, зокрема плати за кредитні ресурси або лізинг, а також втрат від неосновної діяльності. Попри це, збереження показника на рівні понад 6% свідчить про загальну прибутковість діяльності.

Рентабельність активів є ключовою для інвесторів і кредиторів, оскільки демонструє ефективність використання активів. У 2022 році рентабельність активів склала 2,22%, у 2023 знизилась до 1,78%, а у 2024 відновилася до 2,62%.

Приріст у порівнянні з 2022 роком — +0,40%. Це свідчить про покращення продуктивності активів у 2024 році — можливо, через модернізацію, підвищення завантаженості або зменшення обсягу «мертвого» капіталу.

Найбільш показовим є стрімке падіння рентабельності власного капіталу: з 71,79% у 2022 році до 16,32% у 2024 році. Зниження на 55,46%. Є суттєвим негативним чинником. Така динаміка може бути спричинена збільшенням капіталу без відповідного приросту чистого прибутку, неефективною структурою власного капіталу, або зниженням маржинальності при збереженні власного фінансування. Це також може свідчити про надмірну залежність від власних ресурсів при зменшенні прибутковості.

Отже, результати аналізу свідчать про неоднозначну динаміку рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» у 2022–2024 роках. З одного боку, спостерігається позитивна тенденція в операційній діяльності та ефективності використання активів. З іншого боку, значне зниження рентабельності продукції та власного капіталу свідчить про погіршення фінансової стійкості та втрату контролю над витратами на виробництво..

Водночас зниження рентабельності продукції вказує на підвищення собівартості, що потребує більш жорсткого контролю витрат на виробництво. Нестабільність рентабельності власного капіталу також сигналізує про необхідність перегляду структури фінансування. Підприємству доцільно зосередити зусилля на оптимізації виробничих витрат, удосконаленні управління ресурсами та залученні більш ефективних фінансових інструментів, щоб забезпечити сталу прибутковість у майбутньому.

Нижче наведено зведену таблицю SWOT-аналізу для ТОВ «Крона-Калинівка», що спеціалізується на наданні в оренду та експлуатації власного чи орендованого нерухомого майна.

Таблиця 2. 11 – SWOT-аналізу ТОВ «Крона-Калинівка»

Strengths (Сильні сторони)	Weaknesses (Слабкі сторони)
- Широкий портфель нерухомості (офісні, складські, торгові приміщення)	- Високі витрати на утримання та ремонт об’єктів

- Стабільний грошовий потік від довгострокових орендних договорів	- Залежність від локального ринку та економічної кон'юнктури
- Досвідчена команда з управління об'єктами та обслуговування орендарів	- Обмежена масштабованість при відсутності додаткових інвестицій
- Налагоджені відносини з ключовими контрагентами	- Нерівномірна завантаженість об'єктів (сезонність попиту)
- Гнучкі умови договорів та швидка реакція на запити орендарів	- Відсутність диверсифікації у пропонованих послугах (фокус лише на оренді)
Opportunities (Можливості)	**Threats (Загрози)**
- Розширення портфелю за рахунок нових регіонів та сегментів (житлова нерухомість, коворкінги)	- Економічна нестабільність та коливання курсу валют
- Впровадження цифрових сервісів (онлайн-платформи управління орендою, CRM)	- Посилена конкуренція з боку великого інвест- та девелоперського бізнесу
- Надання додаткових послуг (фасиліті-менеджмент, клінінг, безпека)	- Законодавчі зміни в галузі нерухомості та оподаткуванні
- Використання «зелених» технологій для зниження експлуатаційних витрат	- Ризик невиконання орендарями фінансових зобов'язань (прострочення платежів)
- Партнерства з будівельними компаніями та фондами прямих інвестицій	- Зростання відсоткових ставок у банках та подорожчання кредитних ресурсів

Джерело: створено автором

Підсумовуючи проведений SWOT-аналіз ТОВ «Крона-Калинівка», можна стверджувати, що підприємство має міцну внутрішню основу завдяки різноманітному портфелю об'єктів нерухомості та стабільним довгостроковим договорам оренди, які забезпечують постійний грошовий потік. Наявність досвідченої команди управління й налагоджені відносини з контрагентами дозволяють оперативно реагувати на потреби орендарів, однак високі витрати на утримання й ремонт об'єктів та залежність від локального ринку обмежують потенціал швидкого масштабування бізнесу. Водночас зовнішні можливості вказують на перспективу розширення діяльності в нові регіони та сегменти нерухомості, а також на впровадження цифрових сервісів і додаткових послуг, що можуть підвищити конкурентоспроможність та залучити нових клієнтів. Використання «зелених» технологій і стратегічні партнерства з інвесторами та будівельними компаніями відкривають додаткові шляхи оптимізації витрат і

підвищення рентабельності. Разом з тим слід враховувати загрози у вигляді економічної нестабільності, жорсткішої конкуренції та можливих валютних коливань, що здатні вплинути на платоспроможність орендарів. Отже, для подальшого розвитку ТОВ «Крона-Калинівка» доцільно зосередитися на диверсифікації портфеля та впровадженні інноваційних рішень з управління нерухомістю, зміцненні фінансових резервів для протидії кризовим явищам та активному пошуку стратегічних партнерів, що допоможе мінімізувати ризики й використати всі наявні конкурентні переваги.

2.4. Кореляційно-регресійний аналіз рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка»

Для моделі кореляційно-регресійного аналізу рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» доцільно побудувати багатофакторну регресійну модель, що дозволить виявити залежність рівня рентабельності підприємства від ключових факторів, які її визначають. Така модель дасть змогу оцінити ступінь впливу окремих економічних показників на рентабельність, а також прогнозувати її значення за різних варіантів розвитку.

Нехай зв’язок між результативною і факторними ознаками описується лінійним рівнянням регресії [29]:

$$y = a_0 + a_1x_1 + a_2x_2 + a_3x_3 \ , \tag{2.1}$$

де y – рентабельність підприємства, %;

x_1 – продуктивність праці за рік, тис. грн./особу;

x_2 – рентабельність активів, %;

x_3 – коефіцієнт оборотності оборотних коштів;

a_0 – вільний член рівняння регресії,

a_i – коефіцієнти рівняння регресії, що оцінюють вплив на результуючий показник зміни величини кожної факторної ознаки в кількісному вимірі, (i=1,4).

Вхідні дані для проведення кореляційного аналізу представлено в таблиці 2.12.

Таблиця 2.11 – Основні фінансові показники діяльності підприємства за 2019 – 2024 рр.

Показник	Роки					
	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Рентабельність продажів	2,58	2,87	2,87	6,57	4,48	5,46
Собівартість продукції	12378	15905	22 205,00	33 702,00	47 796,00	67 965,00
Власний капітал	2848	3506	4 466,00	7 699,00	49 509,00	55267
Дебіторська заборгованість	2413	7069	5 746,00	11 792,00	9 026,00	5756
Вартість активів	88830	129957	144560	170 579,00	185 562,00	168863

Джерело: запропоновано автором

З метою виявлення основних факторів, що впливають на чистий прибуток діяльності підприємства, потрібно провести кореляційний аналіз окремих фінансових показників діяльності підприємства. Для його проведення використано MS Excel (надбудова «Аналіз даних/Кореляція»), результати представлено у таблиці 2.12

Таблиця 2.12 – Результати кореляційного аналізу прибутковості підприємства

Показник	Рентабельність продажів	Собівартість продукції	Власний капітал	Дебіторська заборгованість	Вартість активів
Рентабельність продажів	1				
Собівартість продукції	0,690	1			
Власний капітал	0,464	0,632	1		
Дебіторська заборгованість	0,737	0,284	0,136	1	
Вартість активів	0,745	0,764	0,672	0,768	1

Джерело: розраховано автором

На основі отриманих результатів кореляційного аналізу можна оцінити тісноту зв'язку між досліджуваними показниками із залученням шкали Чеддока (рівень тісноти зв'язку представлено в таблиці 2.13) [35].

Таблиця 2.13 – Визначення тісноти зв'язку рентабельності підприємства та факторних ознак.

Показник	Собівартість продукції	Власний капітал	Дебіторська заборгованість	Вартість активів
Рентабельність продажів	помітний	слабкий	сильний	сильний

Джерело: створено автором на основі таблиці 2.12

Результати кореляційного аналізу показників прибутковості ТОВ «Крона-Калинівка» свідчать про різний ступінь взаємозв'язку між рентабельністю продажів та основними фінансовими змінними. Зокрема, коефіцієнт кореляції між рентабельністю продажів і собівартістю продукції становить 0,69, що вказує на помірний позитивний зв'язок. На перший погляд, такий результат може здатися суперечливим, адже зростання собівартості, як правило, негативно впливає на рентабельність. Проте у випадку досліджуваного підприємства це може свідчити про одночасне зростання витрат на виробництво і цін реалізації, що дозволяє зберігати або навіть нарощувати прибутковість.

Водночас зв'язок між рентабельністю продажів і розміром власного капіталу є слабким позитивним — коефіцієнт становить 0,46. Це означає, що збільшення обсягів власного капіталу не завжди призводить до відповідного зростання рентабельності. Така ситуація може свідчити про неефективне використання власних коштів або інвестування їх у малоприбуткові напрями, що не забезпечують зростання прибутковості підприємства.

Натомість досить сильний позитивний зв'язок спостерігається між рентабельністю продажів і дебіторською заборгованістю (0,74). Це свідчить про те, що зростання обсягів реалізації продукції на умовах відстрочення платежу тісно пов'язане зі зростанням прибутковості. Така практика може бути вигідною в короткостроковій перспективі, оскільки стимулює збут, однак водночас створює ризики накопичення безнадійної заборгованості, що потребує

постійного контролю.

Також сильний позитивний зв'язок спостерігається між рентабельністю продажів і вартістю активів (0,74). Це свідчить про ефективне використання активів у виробничому процесі. Ймовірно, збільшення активів відбувається за рахунок модернізації обладнання, розширення виробничих потужностей або інвестицій в інфраструктуру, що позитивно позначається на прибутковості підприємства.

Узагальнюючи результати аналізу, слід зазначити, що найсильніші позитивні зв'язки встановлені між рентабельністю продажів і дебіторською заборгованістю, а також вартістю активів, що свідчить про залежність прибутковості від обсягів продажів у кредит та активного використання ресурсів. Помірна кореляція із собівартістю підтверджує паралельну динаміку витрат і доходів, проте акцентує увагу на потребі жорсткого контролю над витратами. Натомість слабкий зв'язок із власним капіталом може вказувати на неефективне управління фінансовими ресурсами, що потребує додаткового аналізу та оптимізації..

Результати кореляційного аналізу свідчать про те, що мультиколінеарность наявна ($r_{ij} \neq 0, i \neq j$), але помірна ($r_{ij} < r_{yx_i max}, i \neq j$).

Для встановлення форми зв'язку між досліджуваними ознаками потрібно провести регресійний аналіз. Для його проведення використано MS Excel (надбудова «Аналіз даних/Регресія»), результати представлені у таблиці 2.14.

Таблиця 2.14 – Регресійна статистика

Множинний R	0,9804
R-квадрат	0,9612
Нормований R-квадрат	0,8062
Стандартна похибка	0,7224
Спостереження	6,0000

Джерело: розраховано автором

Регресійна модель, побудована на основі отриманих даних, демонструє

загалом високі аналітичні характеристики. Множинний коефіцієнт кореляції ® становить 0,9804, що свідчить про дуже сильний зв'язок між залежною змінною та сукупністю незалежних змінних. Такий рівень кореляції є ознакою того, що модель добре описує змінність результативного показника в межах наявної вибірки.

Коефіцієнт детермінації (R^2) дорівнює 0,9612, тобто 96,12% варіації залежної змінної пояснюється варіаціями факторних змінних, що є вкрай високим результатом для економетричних моделей. Це свідчить про високу пояснювальну здатність моделі та її придатність до прогнозування. Водночас скоригований (нормований) R^2 дорівнює 0,8062, що враховує кількість змінних і обсяг вибірки. Це значення, хоча й нижче за R^2, усе ще досить високе, а отже, модель зберігає свою адекватність навіть з урахуванням можливого перенавчання.

Стандартна помилка регресії, яка дорівнює 0,7224, показує середнє відхилення фактичних значень залежної змінної від прогнозованих за моделлю.

Таблиця 2.15 – Результати дисперсійного аналізу для факторної ознаки рентабельність активів

	df	*SS*	*MS*	*F*	*Значимість F*
Регресія	4	12,9440700	3,2360187	6,2014370	0,0091465
Залишок	1	0,5218180	0,5218176		
Разом	5	13,4658900			

Джерело: розраховано автором

Результати дисперсійного аналізу свідчать про надійність побудованої моделі, за критерієм Фішера: $f^* = 6{,}2014370 > f_{\text{табл}} = 0{,}0091465$. Оскільки виконується нерівність, то рівняння регресії вагоме, а вплив випадкових факторів можна вважати відсутнім.

Проте жодна з окремих змінних не є статистично значущою (усі p-value > 0,05), що може бути зумовлено анадто малою вибіркою; мультиколінеарністю між змінними; шумом у даних.

Таблиця 2.16 – Результати регресійного аналізу

	Коефіцієнти	*Стандартна похибка*	*t-статистика*	*P-Значення*	*Нижні 95%*	*Верхні 95%*	*Нижні 95,0%*	*Верхні 95,0%*
Y-перетин	3,557	2,661	1,337	0,409	-30,26	37,368	-30,26	37,368
Змінна X 1	0,000	0,000	2,639	0,231	0,000	0,001	0,000	0,001
Змінна X 2	0,000	0,000	-0,916	0,528	-0,001	0,000	-0,001	0,000
Змінна X 3	0,001	0,000	2,135	0,279	-0,003	0,004	-0,003	0,004
Змінна X 4	0,000	0,000	-1,372	0,401	0,000	0,000	0,000	0,000

Джерело: розраховано автором

Рівняння множинної регресії має вигляд:

$$\hat{y} = 3{,}56 + 0{,}00012x_1 - 0{,}000038x_2 + 0{,}0006\,x_3 - 0{,}000047x_4\ . \qquad (2.2)$$

Отже, якщо собівартість зросте на одиницю, то рентабельність продажів збільшиться на 0,00012 п.п.; при збільшенні власного капіталу на одиницю, рентабельність продажів знизиться на 0,000038 п.п.; при зростанні дебіторської заборгованості на одиницю, рентабельність продажів збільшиться на 0,0006 п.п.; при зростанні вартості активів на одиницю, рентабельність продажів знизиться на 0,000047 п.п.

Для аналізу впливу зміни питомої ваги факторної ознаки на результуючу у припущенні, що вплив інших факторних ознак відсутній потрібно визначити коефіцієнти еластичності:

$$\varepsilon_i = a_i \frac{x_i}{y}, i = 1{,}7 \qquad (2.3)$$

Тоді $\varepsilon_1 = 0{,}97;\ \varepsilon_2 = -0{,}19;\ \varepsilon_3 = 1{,}01;\ \varepsilon_4 = -1{,}68.$

Отже, якщо собівартість зросте на 1 %, то рентабельність продажів збільшиться на 0,97%; якщо власний капітал зросте на 1 %, то рентабельність

продажів знизиться на 0,19 %; якщо дебіторська заборгованість зросте на 1 %, то рентабельність продажів збільшиться на 1,01 %; зростання вартості активів на 1% спричинить зниження рентабельності продажів на 1,68%.

У результаті кореляційно-регресійного аналізу фінансових показників діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» за 2019–2024 роки можна сформулювати узагальнений висновок щодо факторів, які впливають на рентабельність продажів підприємства.

Результати кореляційного аналізу виявили, що найбільш тісний позитивний зв'язок рентабельність продажів має з дебіторською заборгованістю (коефіцієнт кореляції 0,74) та вартістю активів (0,74). Це свідчить про те, що зростання обсягів реалізації в кредит і активне використання виробничих ресурсів прямо сприяють підвищенню прибутковості. Водночас помірний зв'язок встановлено між рентабельністю та собівартістю продукції (0,69), що вказує на паралельне зростання витрат і доходів, можливо, через підвищення цін реалізації. Слабкий зв'язок рентабельності з власним капіталом (0,46) може вказувати на те, що наявні фінансові ресурси використовуються неефективно або спрямовуються в низькорентабельні активи.

Регресійний аналіз підтвердив сильний зв'язок між сукупністю факторних ознак і результативним показником — множинний коефіцієнт кореляції становить 0,9804, а коефіцієнт детермінації 0,9612, що свідчить про те, що 96,12 % варіації рентабельності продажів пояснюється варіаціями досліджуваних факторів. Скоригований R^2 на рівні 0,8062 підтверджує адекватність моделі навіть з урахуванням обмеженої вибірки ($n = 6$).

Оцінка значущості моделі за допомогою дисперсійного аналізу (F-статистика = 6,201; p-value = 0,00915) вказує на те, що модель загалом є статистично значущою. Водночас жоден з окремих факторів не виявився значущим на рівні $p < 0,05$, що, ймовірно, обумовлено малою вибіркою, мультиколінеарністю змінних або наявністю шумів у даних.

Висновки до розділу 2

У розділі було детально проаналізовано господарсько-економічну діяльність ТОВ «Крона-Калинівка», що включає різноманітні види діяльності, основним з яких є оренда та експлуатація нерухомості. Підприємство має лінійно-функціональну структуру управління, що забезпечує оперативне прийняття рішень, а також сформовану команду та налагоджені відносини з контрагентами. За період 2022–2024 років чисельність працівників зросла, що свідчить про розширення виробничих потужностей.

Фінансовий аналіз показав позитивну динаміку зростання необоротних та оборотних активів, а також стабільне збільшення чистого доходу і прибутку від виробничої діяльності. Проте зростання собівартості реалізованої продукції перевищує темпи приросту доходу, що вказує на потребу жорсткішого контролю витрат. Аналіз основних засобів засвідчив активні інвестиції у виробничі фонди, але разом з цим відзначено збільшення зносу, що потребує уваги до модернізації та оновлення обладнання.

Дослідження показників рентабельності виявило неоднозначні тенденції: зростання рентабельності операційної діяльності і активів, що свідчить про покращення операційної ефективності, проте значне зниження рентабельності продукції і власного капіталу, що сигналізує про виклики у контролі виробничих витрат та структурі фінансування підприємства. Зниження рентабельності господарської діяльності також потребує уваги для забезпечення стабільної прибутковості.

Кореляційно-регресійний аналіз підтвердив значущий вплив собівартості продукції, дебіторської заборгованості та вартості активів на рентабельність продажів. Зокрема, рентабельність позитивно корелює із збільшенням дебіторської заборгованості і активів, що вказує на важливість ефективного управління продажами в кредит та активами. Водночас ріст власного капіталу має слабкий негативний вплив на рентабельність, що може свідчити про неефективне використання фінансових ресурсів.

Побудована регресійна модель характеризується високою точністю та здатністю пояснювати до 96% варіації рентабельності продажів, що робить її придатною для прогнозування та управління.

Отже, для підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» рекомендується посилити контроль за собівартістю, оптимізувати структуру власного капіталу, підвищити ефективність управління дебіторською заборгованістю та інвестиціями в активи. Застосування регресійних моделей дозволить керівництву приймати більш обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на стабілізацію фінансового стану та забезпечення сталого розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ТОВ «КРОНА-КАЛИНІВКА»

3.1. Шляхи підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка»

ТОВ «Крона-Калинівка» функціонує в декількох взаємопов'язаних сферах економічної діяльності, серед яких ключовими є: девелоперські проєкти в комерційній нерухомості (будівництво, купівля та здача в оренду офісних і складських приміщень), вантажні перевезення (в т.ч. міжнародні), а також надання допоміжних сервісних послуг (митно-брокерські послуги, ремонт і обслуговування обладнання, складське господарство та торгівля технікою). Основним контрагентом компанії виступає ТОВ «Агротехсоюз», що забезпечує стабільне завантаження по більшості напрямів діяльності.

Для підвищення рентабельності діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» доцільно реалізувати комплекс заходів, спрямованих на зниження витрат, підвищення ефективності управління активами, розширення ринків збуту та диверсифікацію джерел прибутку [31]. Основні напрями удосконалення можна систематизувати таким чином:

Одним із ключових напрямів підвищення рентабельності діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» є оптимізація управління об'єктами комерційної нерухомості, яка є основою девелоперського напряму. Необхідним кроком у цьому контексті є проведення детального аналізу завантаженості орендних площ на наявних об'єктах, зокрема таких, як Калинівська, Хутрівська, Сумська та Вертіївська бази, а також офісних приміщень. Виявлення періодів або об'єктів із низьким коефіцієнтом використання дозволить своєчасно вживати управлінських заходів щодо альтернативного використання площ. Доцільно розглядати можливості тимчасового перепрофілювання приміщень під крос-докінг, тимчасові склади або логістичні хаби для сторонніх компаній, що дозволить уникнути простоїв і підвищити загальну ефективність використання площ.

Водночас значну роль у зниженні витрат і підвищенні економічної ефективності об’єктів оренди відіграє впровадження енергоефективних рішень. Зокрема, впровадження систем енергоаудиту, термомодернізація будівель, заміна систем опалення та освітлення на сучасні енергоощадні аналоги дозволить скоротити витрати на комунальні послуги, які суттєво впливають на рівень собівартості орендної діяльності. Це, у свою чергу, створить передумови для підвищення конкурентоспроможності компанії на ринку оренди комерційної нерухомості.

Наступним важливим напрямом є удосконалення логістичних процесів у сфері вантажоперевезень, що реалізуються власним автопарком компанії. Для забезпечення повноцінного завантаження транспорту та зниження витрат на кілометр пробігу доцільно впровадити систему супутникового моніторингу (GPS-трекінгу), яка дозволить оптимізувати маршрути, контролювати дотримання графіків та зменшити непродуктивні витрати пального. Крім того, варто проводити регулярну оцінку ефективності кожної транспортної одиниці з метою прийняття рішень щодо доцільності її експлуатації чи оновлення.

Зважаючи на залежність логістичного напряму діяльності підприємства від одного ключового замовника — ТОВ «Агротехсоюз», стратегічним завданням є розширення клієнтської бази, зокрема вийти на відкритий ринок міжнародних перевезень. Це дозволить компанії зменшити ризики, пов’язані з концентрацією доходів від одного контрагента, та зміцнити фінансову стійкість бізнесу в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Не менш важливим є підвищення ефективності допоміжних напрямів господарської діяльності, таких як надання митно-брокерських послуг, ремонт промислового обладнання та торгівля технікою. Зокрема, митно-брокерський супровід експортно-імпортних операцій може стати стабільним джерелом доходів за умови активного пошуку клієнтів серед підприємств, орієнтованих на зовнішньоекономічну діяльність. У свою чергу, напрям з ремонту та обслуговування промислової техніки доцільно виокремити в самостійний підрозділ зі своєю обліковою системою, що дозволить забезпечити прозорість у

плануванні, обліку витрат і формуванні цінової політики. Щодо оптової торгівлі сільськогосподарською технікою та обладнанням — перспективним кроком є участь у державних тендерах через систему Prozorro, що відкриває нові ринки збуту й гарантує надійність оплати.

Фінансове управління є ще одним критичним компонентом для досягнення високої рентабельності. Насамперед, підприємству слід впровадити інструменти внутрішнього управлінського обліку, які дозволять проводити аналітику рентабельності окремо за кожним напрямом діяльності: орендним, транспортним, сервісним тощо [32]. Такий підхід забезпечить можливість оперативного реагування на зміну фінансових показників і ефективного управління ресурсами. Водночас для оновлення основних фондів, зокрема транспортних засобів або виробничого обладнання, доцільно розглянути залучення зовнішнього фінансування — банківських кредитів, лізингових схем або фінансового партнерства.

Останнім, але не менш важливим елементом у досягненні фінансової ефективності є цифровізація та автоматизація бізнес-процесів. Впровадження інтегрованої ERP-системи, такої як SAP Business One або Bitrix24, дозволить централізовано управляти всіма напрямами діяльності підприємства — від фінансів та обліку до логістики та управління клієнтськими контрактами. Автоматизоване ведення обліку дозволить мінімізувати людський фактор, скоротити адміністративні витрати, прискорити прийняття управлінських рішень та підвищити прозорість діяльності компанії [32].

Таким чином, системне впровадження вищезазначених заходів сприятиме зростанню загальної рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» та підвищенню його конкурентоспроможності на ринку девелоперських, транспортних та сервісних послуг.

Таблиця 3.1 – Напрями підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка»

Напрям удосконалення	**Очікуваний ефект**	**Показник, що покращується**
Енергоефективність нерухомості	Зниження витрат на обслуговування	Рентабельність господарської діяльності
Автоматизація маршрутів транспорту	Підвищення завантаження техніки	Рентабельність операційної діяльності
Диверсифікація клієнтської бази	Зростання доходів від перевезень	Рентабельність продажів
Зовнішні митні послуги	Додаткове джерело прибутку	Рентабельність активів
Участь у закупівлях	Розширення ринків збуту техніки	Рентабельність продукції
ERP-автоматизація	Прозорість обліку та скорочення втрат	Рентабельність власного капіталу

Джерело: створено автором

Підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» можливе за умови комплексного підходу до оптимізації управлінських, фінансових і виробничих процесів. Необхідним є запровадження сучасних технологій управління, посилення зовнішньої диверсифікації та підвищення ефективності кожного окремого напряму діяльності. У довгостроковій перспективі це дозволить зміцнити фінансову стабільність підприємства та забезпечити сталий розвиток.

3.2. Рекомендації щодо підвищення рентабельності виробництва ТОВ «Крона-Калинівка»

На основі проведеного аналізу динаміки фінансових результатів та показників рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» за період 2022–2024 років, можна сформулювати низку обґрунтованих та практичних пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства шляхом зростання його рентабельності.

Одним із ключових напрямів виступає оптимізація витрат, що залишається головним внутрішнім резервом зростання прибутковості [33]. Згідно з даними

фінансового аналізу, валовий прибуток у 2024 році зріс на 3 826 тис. грн у порівнянні з 2022 роком, тоді як чистий дохід збільшився на 15 323 тис. грн. Водночас собівартість продукції зросла на 11 497 тис. грн, що свідчить про значний вплив витратної складової на кінцевий результат. У зв'язку з цим доцільно здійснити перегляд структури собівартості та впровадити заходи зі скорочення змінних витрат, насамперед витрат на паливно-мастильні матеріали, технічне обслуговування та оренду стороннього майна. Також важливо модернізувати інфраструктуру підприємства (зокрема, провести утеплення баз, заміну освітлення, модернізацію опалення), що дозволить суттєво скоротити адміністративні витрати. Незважаючи на те, що останні у 2024 році зменшилися порівняно з 2023 роком, їх рівень (8 224 тис. грн) усе ще суттєво перевищує відповідний показник 2022 року (4 825 тис. грн).

Іншим важливим напрямом є збалансування діяльності за окремими сегментами відповідно до їхньої рентабельності. Показник рентабельності операційної діяльності демонструє позитивну динаміку — зростання з 3,44% у 2022 році до 9,05% у 2024 році. Проте рентабельність продукції, яка свідчить про ефективність основної діяльності з позиції валового прибутку, навпаки, знизилася на 5,92 відсоткових пункти — з 50,65% до 44,72%. Це означає, що при зростанні доходів витрати на одиницю реалізованої продукції збільшилися навіть швидше, ніж доходи. Тому важливо зосередити ресурси на напрямах, які демонструють стабільний або зростаючий валовий прибуток, зокрема на орендній діяльності. Для забезпечення ефективного управління необхідно впровадити щоквартальний моніторинг рентабельності за основними напрямами — оренда, логістика, технічний сервіс, митно-брокерські послуги — з метою оперативного коригування розподілу ресурсів.

Серйозним викликом для підприємства стало зниження рентабельності власного капіталу, яка скоротилася з 21,47% у 2022 році до 11,21% у 2024 році, незважаючи на позитивну динаміку чистого прибутку. Це свідчить про неефективне використання власних коштів. Причинами цього можуть бути залучення додаткового капіталу без пропорційного зростання прибутковості або

незбалансоване фінансування інвестицій. Рекомендовані заходи передбачають запровадження фінансового планування капіталовкладень на основі показника окупності інвестицій (ROI), а також активне використання зовнішніх джерел фінансування — лізингу, банківського кредитування — з метою підвищення ефективності використання власного капіталу та зменшення ризику його розмивання.

Окрему увагу слід приділити диверсифікації доходів [33]. Незважаючи на те, що інші доходи у структурі прибутку залишаються незначними, їхнє зростання вказує на потенціал розвитку допоміжних видів діяльності, особливо в умовах сезонних коливань основної діяльності. Доцільно активізувати напрямки, пов’язані з наданням ремонтних послуг, митно-брокерським супроводом, торгівлею запасними частинами тощо. Ці сегменти можуть бути виділені в окремі центри обліку з власними показниками рентабельності, що сприятиме їх більш точному управлінню й оцінці ефективності. Для просування цих послуг доцільно використати цільовий маркетинг, співпрацю з експортерами, участь у публічних тендерах (через Prozorro).

Важливим стратегічним напрямом є автоматизація управлінського обліку, зокрема через впровадження ERP-системи (наприклад, SAP або Bitrix24). Це дозволить підприємству вести оперативний контроль над витратами та прибутковістю у розрізі окремих напрямів, що, своєю чергою, сприятиме підвищенню обґрунтованості управлінських рішень. ERP-система також забезпечить більш точне та швидке формування звітності, зменшить адміністративне навантаження та дозволить контролювати собівартість у реальному часі.

З метою досягнення стійкого зростання показників рентабельності, ТОВ «Крона-Калинівка» доцільно реалізувати комплекс заходів, орієнтованих на вдосконалення ключових бізнес-процесів, оптимізацію використання ресурсів, цифровізацію управління та розширення ринкових можливостей [33]. Запропоновані рекомендації структуровано за основними напрямами діяльності

підприємства та згруповано у таблиці 3.2 із зазначенням очікуваного впливу на рівень рентабельності.

Таблиця 3.2 – Комплекс рекомендацій для підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка»

№	Напрям	Заходи	Очікуваний ефект
1	Орендна діяльність	- Проведення аудиту завантаженості складів та офісів	Зниження експлуатаційних витрат до 20%, збільшення доходу від оренди на 10–15%
		- Перепрофілювання невикористаних площ під тимчасові склади або логістичні майданчики	
		- Інвестування в енергоефективність (утеплення, заміна освітлення, модернізація опалення)	
2	Логістика і вантажоперевезення	- Встановлення GPS-систем для контролю маршруту і завантаження транспорту	Зростання продуктивності транспорту на 12–15%, підвищення прибутковості логістичних послуг
		- Аналіз витрат на кожну транспортну одиницю	
		- Пошук нових замовників за межами ТОВ «Агротехсоюз»	
3	Допоміжні види діяльності	- Виокремлення ремонтного напрямку в окремий центр прибутку	Диверсифікація джерел прибутку, нові контракти, підвищення маржинальності діяльності
		- Активна пропозиція митно-брокерських послуг компаніям-експортерам	
		- Реєстрація в Prozorro для участі в державних тендерах з постачання техніки	
4	Фінансове управління	- Впровадження управлінського обліку по напрямах діяльності	Прозоре управління витратами, можливість оперативного коригування стратегії
		- Регулярний аналіз рентабельності кожного напряму	
		- Використання банківських кредитів, лізингу для оновлення фондів	
5	Цифровізація	- Автоматизація обліку через ERP-систему (SAP, Bitrix24)	Зниження адміністративних витрат на 10–12%, підвищення точності даних і швидкості управлінських рішень
		- Централізоване управління замовленнями, транспортом, обліком витрат і доходів	

Джерело: створено автором

Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок, що підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» можливе через цілеспрямовану політику оптимізації витрат, переорієнтацію на прибуткові напрями, вдосконалення фінансового планування, диверсифікацію діяльності та впровадження сучасних інструментів управлінського обліку. Реалізація запропонованих заходів дозволить не лише підвищити ефективність використання ресурсів, а й забезпечити стійке фінансове зростання підприємства в середньостроковій та довгостроковій перспективі.

3.3. Обґрунтування пропозицій щодо підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка»

У сучасних умовах нестабільного економічного середовища та зростання конкуренції, забезпечення стабільного рівня прибутковості підприємства вимагає впровадження дієвих заходів, спрямованих на зменшення витрат, підвищення ефективності використання ресурсів та розширення джерел доходу [35].

Проведений аналіз діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» виявив низку чинників, що стримують рентабельність: зростання собівартості продукції, неефективний розподіл інвестицій, недостатнє використання потенціалу допоміжних видів діяльності та відсутність автоматизації управлінських процесів. Основні напрями підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» зосереджені на комплексному покращенні операційної діяльності та фінансового управління.

Першочерговим завданням є оптимізація витрат, що передбачає ретельний перегляд структури собівартості та впровадження енергоощадних технологій. Зокрема, витрати на паливно-мастильні матеріали становлять значну частину собівартості, приблизно 15%. Зменшення споживання ПММ на 10% за рахунок

технічного оновлення автопарку та впровадження більш ефективних логістичних схем дозволить зекономити 172,45 тис. грн, згідно з розрахунками:

11 497 тис. грн (собівартість 2024 р.) * 15% (частка ПММ) * 10% (зниження витрат) = 172,45 тис. грн.

Модернізація інфраструктури також відіграє важливу роль у скороченні витрат. Перехід на енергоощадні технології, такі як LED-освітлення, теплоізоляція будівель та автономне опалення, дасть змогу скоротити адміністративні витрати на опалення та освітлення на 20%, що еквівалентно економії в 493,44 тис. грн:

8224 тис. грн (адміністративні витрати) * 30% (частка опалення/освітлення) * 20% = 493,44 тис. грн.

Загальний ефект від оптимізації витрат може сягнути 665,89 тис. грн.

Наступним важливим напрямом є збалансування діяльності за сегментами шляхом запровадження щоквартального моніторингу рентабельності кожного напряму. Це дасть змогу перерозподіляти інвестиції з малорентабельних напрямів до більш ефективних. Наприклад, перерозподіл 10% інвестицій зі збиткового або малорентабельного напряму (рентабельність 5%) до більш ефективного (рентабельність 15%) дозволяє підвищити прибуток на 10% від перерозподіленої суми.

За припущенням, що загальна сума інвестицій становить 10 млн грн, такий перерозподіл може принести 100 тис. грн додаткового прибутку:

10 млн грн * 10% (перерозподіл) * (15% - 5%) = 100 тис. грн.

Підвищення ефективності капіталу є ще одним ключовим фактором. Залучення позикових коштів для інвестування в проєкти з високим ROI дозволяє збільшити прибутковість підприємства. Інвестування позикових коштів під 15% у проєкт із ROI = 20% дає чистий приріст рентабельності на 5% від залученої суми. Наприклад, при залученні кредиту в розмірі 5 млн грн, додатковий прибуток складе 250 тис. грн:

5 млн грн * (20% - 15%) = 250 тис. грн.

Диверсифікація доходів шляхом розвитку допоміжних напрямів дозволяє зменшити залежність від сезонних коливань основного виробництва та забезпечити нові джерела доходу. Створення та розвиток напрямів із продажу запасних частин, надання ремонтних послуг, митно-брокерського супроводу є перспективним напрямом. Припустимо, зростання доходу від додаткових послуг складе 1,5 млн грн, а маржинальність становитиме 20%, тоді додатковий прибуток складе 300 тис. грн:

1500 тис. грн * 20% = 300 тис. грн.

Для забезпечення оперативного управління та підвищення точності фінансового планування важливим є автоматизація обліку шляхом впровадження ERP-системи. Це дозволяє скоротити адміністративні витрати на 10–15%, підвищити точність планування та швидко формувати управлінську звітність для прийняття обґрунтованих рішень. Розрахунок економії при зниженні адміністративних витрат на 12% показує економію в 986,88 тис. грн:

8224 тис. грн * 12% = 986,88 тис. грн.

Реалізація цих заходів у комплексі дозволить значно підвищити рентабельність ТОВ «Крона-Калинівка» та забезпечити його стабільний розвиток.

Загальний розрахунок впливу рекомендацій на підвищення рентабельності підприємства представлено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Економічний ефект впливу пропонованих заходів на діяльність ТОВ «Крона-Калинівка»

Напрям	Захід	Розрахунок економічного ефекту
1. Оптимізація Витрат		
1.1. Перегляд структури собівартості	Зменшення витрат на ПММ на 10%	(11 497 тис. грн (зростання собівартості у 2024 році)) * 0,15 (частка ПММ у собівартості) * 0,10 (зменшення витрат) = **172,45 тис. грн економії**
1.2. Модернізація інфраструктури	Зменшення адміністративних витрат на опалення та освітлення на 20%	(8 224 тис. Грн (адмін. витрати у 2024 році)) * 0,30 (частка опалення/освітлення) * 0,20 (зменшення витрат) = **493,44 тис. грн економії**

Загальний ефект від оптимізації витрат:		**665,89 тис. грн** (172,45 тис. грн + 493,44 тис. грн)
2. Збалансування діяльності за сегментами		
2.1. Щоквартальний моніторинг рентабельності	Перерозподіл 10% інвестицій з напряму з рентабельністю 5% у напрям з рентабельністю 15%	10 млн грн * 10% (перерозподіл) * (15% - 5%) = 100 тис. грн
3. Підвищення ефективності капіталу		
3.1. Фінпланування на основі ROI	Залучення кредиту під 15% для інвестицій у проєкт з ROI 20%	5 млн грн * (20% - 15%) = 250 тис. грн
2.5. **Диверсифікація доходів**		
4.1. Активізація допоміжних видів діяльності	Розширення спектру ремонтних послуг, митно-брокерського супроводу, торгівлі запчастинами (оцінка зростання)	1500 тис. Грн * 20% = 300 тис. грн
5. Автоматизація обліку		
5.1. Впровадження ERP-системи	Скорочення адміністративних витрат на 10-15% та підвищення точності планування на 20%	8224 тис. грн * 12% = 986,88 тис. грн
Загальний ефект		2302,77 тис. грн

Джерело: створено та розраховано автором

Для повноти аналізу впровадження запропонованих заходів підвищення рентабельності ТОВ «Крона-Калинівка» розрахуємо орієнтовні витрати на реалізацію кожного заходу та визначимо термін окупності (табл. 3.4).

Таблиця 3.4 – Розрахунок витрат та окупності заходів

№	Захід	Орієнтовні витрати, тис. грн	Очікуваний ефект, тис. грн	Термін окупності, років
1.1	Зменшення витрат на ПММ (оновлення техніки)	500	172,45	2,9
1.2	Модернізація інфраструктури (LED, теплоізоляція)	700	493,44	1,42
2.1	Система моніторингу рентабельності (аналітика + персонал)	100	100	1
3.1	Інвестиції під кредит (зовнішнє фінансування)	0,00*	250	–**

4.1	Запуск нових напрямів (ремонт, митниця, торгівля ЗЧ)	400	300	1,33
5.1	Впровадження ERP-системи	1 200,00	986,88	1,22
	Загалом	2 900,00	2 302,77	≈ 1,26 року

Джерело: розраховано автором

Таким чином, загальна сума необхідних інвестицій у реалізацію запропонованих заходів становить приблизно 2,9 млн грн. Очікуваний економічний ефект — 2,3 млн грн на рік, що дає середній термін окупності – близько 1,3 року.

Це свідчить про високу економічну доцільність запропонованих заходів, особливо ERP-системи, модернізації інфраструктури та розвитку допоміжних напрямів. Усі заходи не лише окупляться менш ніж за 2 роки, а й принесуть підприємству довгостроковий ефект у вигляді зростання прибутку, конкурентоспроможності та фінансової стійкості.

Варто відмітити, що підвищення рентабельності діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» вимагає комплексного підходу, що включає вдосконалення ключових напрямів функціонування підприємства. Передусім доцільно зосередитись на підвищенні ефективності використання об’єктів нерухомості, які здаються в оренду. Необхідно провести поглиблений аналіз рівня завантаженості усіх наявних баз та офісних приміщень з метою виявлення простоюючих або малоефективно задіяних площ. У разі виявлення таких площ рекомендовано впроваджувати альтернативні варіанти їхнього використання, зокрема суборенду або організацію короткострокового зберігання товарів для сторонніх підприємств. Додатково, модернізація інженерної інфраструктури — включаючи впровадження енергоощадних технологій, утеплення будівель, оновлення систем опалення та освітлення — дозволить істотно знизити комунальні витрати. Це позитивно позначиться на собівартості орендних послуг та підвищить загальну рентабельність цього напряму.

Ще одним вагомим напрямом є оптимізація логістичних витрат, що передбачає раціоналізацію використання транспортного парку. Доцільно

впровадити систему GPS-моніторингу з метою виявлення неефективних маршрутів, тривалих простоїв і випадків нецільового використання техніки. Це сприятиме більш ефективному плануванню маршрутів, зменшенню витрат на паливо та технічне обслуговування. Окрім того, для досягнення більшої фінансової стійкості та незалежності від одного замовника (ТОВ «Агротехсоюз»), необхідно активно розширювати клієнтську базу. Це можна реалізовувати шляхом участі в біржах перевезень, використання цифрових логістичних платформ, а також через прямі комерційні перемовини з потенційними партнерами.

У частині допоміжних видів діяльності, доцільно трансформувати наявні послуги в окремі бізнес-одиниці, кожна з яких матиме власну систему обліку, оцінки ефективності та фінансової відповідальності. Наприклад, ремонт промислового обладнання може надаватися не лише для внутрішніх потреб компанії, але й комерційно — іншим суб’єктам господарювання. Аналогічно, митно-брокерські послуги можуть стати стабільним джерелом доходу, якщо налагодити співпрацю з експортно-орієнтованими підприємствами через створення партнерських програм або рекламну підтримку.

Фінансове управління потребує запровадження сучасної моделі обліку, побудованої на системі центрів прибутку [35]. Це дозволить вести аналіз рентабельності не лише в цілому по підприємству, а й окремо за кожним напрямом діяльності: оренда, логістика, техобслуговування, торгівля тощо. Такий підхід сприятиме ухваленню обґрунтованих рішень щодо оптимізації витрат, концентрації ресурсів на найрентабельніших напрямах, а також оцінці ефективності вкладених інвестицій. Окрему увагу слід приділити залученню фінансових ресурсів, зокрема — через кредитування або лізинг для оновлення технічного парку.

Завершальним етапом є цифрова трансформація, що охоплює автоматизацію управлінських та облікових процесів шляхом впровадження сучасної ERP-системи. Така система дозволить об’єднати фінансовий, кадровий, складський та логістичний облік в єдину інформаційну платформу, що

забезпечить централізований контроль, підвищить оперативність прийняття рішень та зменшить кількість помилок, пов'язаних із дублюванням даних або затримками у документообігу. Як наслідок, підприємство отримає можливість підвищити ефективність ресурсного використання, зменшити адміністративні витрати та покращити загальний фінансовий результат.

Згідно з попередніми розрахунками, реалізація запропонованих заходів може забезпечити зростання загального показника рентабельності виробництва ТОВ «Крона-Калинівка» на 15–20% протягом найближчих 2 років. Такий ефект можливий завдяки зменшенню собівартості на одиницю продукції/послуги, оптимізації структури доходів та підвищенню ефективності використання активів.

Висновки до розділу 3

У результаті проведеного аналізу діяльності ТОВ «Крона-Калинівка» було виявлено низку можливостей для підвищення рентабельності підприємства. Ключовими напрямами, на яких слід зосередити увагу, є оптимізація використання наявних ресурсів, диверсифікація діяльності та впровадження сучасних управлінських технологій.

Першочерговим завданням є підвищення ефективності використання об'єктів нерухомості, що здаються в оренду. Для цього необхідно провести детальний аудит завантаженості складських та офісних приміщень, виявити простоюючі площі та розробити стратегію їх альтернативного використання. Можливими варіантами є перепрофілювання приміщень під тимчасові склади, логістичні майданчики або суборенда. Важливим аспектом є також модернізація інженерної інфраструктури, зокрема впровадження енергоощадних технологій, що дозволить знизити комунальні витрати та підвищити конкурентоспроможність орендних послуг.

У сфері логістики та вантажоперевезень необхідно оптимізувати використання транспортного парку шляхом впровадження GPS-моніторингу та аналізу витрат на кожну транспортну одиницю. Це дозволить виявляти

неефективні маршрути, зменшувати витрати на паливо та технічне обслуговування. Крім того, для зменшення залежності від одного замовника необхідно активно розширювати клієнтську базу, виходячи на відкритий ринок міжнародних перевезень.

Важливим резервом підвищення рентабельності є розвиток допоміжних видів діяльності, таких як ремонт промислового обладнання та митно-брокерські послуги. Для цього необхідно виокремити ці напрями в окремі бізнес-одиниці з власною системою обліку та оцінки ефективності. Це дозволить більш точно управляти витратами та доходами, а також залучати нових клієнтів через активний маркетинг та участь у державних тендерах.

У сфері фінансового управління необхідно впровадити сучасну модель обліку, побудовану на системі центрів прибутку. Це дозволить вести рентабельнісний аналіз не лише в цілому по підприємству, а й окремо за кожним напрямом діяльності. Такий підхід сприятиме ухваленню обґрунтованих рішень щодо оптимізації витрат, концентрації ресурсів на найрентабельніших напрямах, а також оцінці ефективності вкладених інвестицій.

Завершальним етапом є цифрова трансформація, що охоплює автоматизацію управлінських та облікових процесів шляхом впровадження сучасної ERP-системи. Така система дозволить об’єднати фінансовий, кадровий, складський та логістичний облік в єдину інформаційну платформу, що забезпечить централізований контроль, підвищить оперативність прийняття рішень та зменшить кількість помилок, пов’язаних із дублюванням даних або затримками у документообігу.

Реалізація запропонованих заходів дозволить ТОВ «Крона-Калинівка» підвищити ефективність використання ресурсів, оптимізувати структуру доходів та витрат, диверсифікувати діяльність та покращити загальний фінансовий результат. За попередніми розрахунками, це може забезпечити зростання загального показника рентабельності виробництва на 15–20% протягом найближчих 2 років.

У довгостроковій перспективі, системне впровадження вищезазначених заходів сприятиме зміцненню фінансової стабільності підприємства, підвищенню його конкурентоспроможності на ринку девелоперських, транспортних та сервісних послуг, а також забезпечить сталий розвиток у мінливому економічному середовищі.

ВИСНОВКИ

У ході виконання дипломної роботи проведено комплексний економічний аналіз діяльності ТОВ «Крона-Калинівка», зосереджений на оцінці рентабельності підприємства та пошуку шляхів її підвищення. Аналіз показав, що підприємство має позитивний фінансовий результат, проте рівень рентабельності поки що не досягає оптимальних значень у порівнянні з галузевими стандартами.

Виявлено, що на показники рентабельності суттєво впливають структура витрат, а саме значна частка операційних і адміністративних витрат, а також недостатнє завантаження виробничих потужностей. Крім того, дослідження свідчить про існування потенціалу для підвищення ефективності використання ресурсів та поліпшення контролю за витратами.

На основі отриманих даних розроблено конкретні напрями підвищення рентабельності підприємства. До них належать:

- Оптимізація виробничих процесів шляхом впровадження більш ефективних технологій і покращення організації праці, що дозволить збільшити продуктивність та знизити собівартість продукції;
- Раціоналізація закупівель і зниження витрат на матеріали через пошук більш вигідних постачальників та впровадження системи контролю запасів;
- Підвищення рівня завантаження виробничих потужностей за рахунок розширення асортименту продукції і виходу на нові ринки збуту;
- Посилення фінансового контролю та планування для оперативного реагування на зміни ринкової кон’юнктури.

Запропоновані заходи дозволять комплексно покращити економічні показники підприємства, збільшити його прибутковість і зміцнити конкурентні позиції на ринку нерухомості та пов’язаних послуг.

Важливим є також впровадження системи регулярного моніторингу фінансових результатів і адаптації стратегії відповідно до зовнішніх та

внутрішніх змін. Такий підхід забезпечить стабільність розвитку ТОВ «Крона-Калинівка» та створить фундамент для подальшого зростання.

Отже, економічне обґрунтування напрямів підвищення рентабельності підприємства підтвердило необхідність комплексних управлінських рішень, що спрямовані на підвищення ефективності діяльності та забезпечення сталого фінансового успіху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова А. С., Духніч О. В. Основні причини банкрутства підприємств України та заходи по запобіганню їх неплатоспроможності. *Молодий вчений*. 2019. № 11 (51). С. 1092-1095.
2. Бурий С. А. Антикризове управління та управлінські рішення – проблеми підприємств малого бізнесу: монографія. Хмельницький: ТОВ «Тріада-М», 2006. 93 с.
3. Воронков Д. К. Управління кризовими змінами на підприємстві: теорія та прикладні аспекти : монографія. Харків: ІНЖЕК, 2010. 340 с.
4. Воронкова Т. Є., Приймак Я. В. Трансформація антикризового управління в сучасних економічних умовах. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9447.
5. Орлова М. М. Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення. *Економічні науки*. 2015. С. 254-255.
6. Новіченко Л. С. Аналіз показників рентабельності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти. *Економічні науки*. № 5. 2021. С. 254-259.
7. Поправко О. А. Шляхи підвищення рентабельності підприємства. Дніпро, 2021. 99 с.
8. Мошкун Г. І., Кривда О. В. Рентабельність як показник стійкості підприємства. Матеріали XXI Міжнародної конференції, Київ, 2022. С. 118.
9. Курочкіна О. К. Рентабельність підприємства, як основний показник ефективності його діяльності. *Економічні науки*. №16. 2020.
10. Кобилецький В. П. Рентабельність. Сутність та показники. URL: finalon.com/metodyka-rozrakhunku/229-rentabelnist
11. Довгань Д. А. Антикризове управління як спосіб запобігання та упередження неплатоспроможності корпорації. *Вісник Чернівецького торговельно- економічного інституту. Економічні науки*. 2013. Вип. 3. С. 152-156.

12. Мошкун Г. І., Кривда В. О. Вплив зовнішніх та внутрішніх чинників на зростання рентабельності підприємства. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: збірник тез доповідей. III Міжнародної науково- практичної конференції. Київ. 2022. С.189-190.
13. Черниш С. С. Організаційно-методичні аспекти аналізу рентабельності URL:http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12012/1/inek_2013_6_74.pdf
14. Рентабельність виробництва і методика визначення її показників. URL: https://buklib.net/books/29473/
15. Кифяк В. І., Галюк Є. В. Механізм антикризового управління в корпораціях. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2021. №11. *https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-11-7686*
16. Методи планування. Прогнозування в системі планування URL: https://buklib.net/books/22556/
17. Гусєва О. Ю. Обґрунтування детермінантних підходів до антикризового управління фінансами. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 1. С. 24–31.
18. Маховка В. М. Формування системи антикризового управління туристичними підприємствами : дис. на здобуття наук. Ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Полтава, 2015. 277 с.
19. Рентабельність – що це таке, види і формули, як розрахувати і підвищити рентабельні. 2020. URL: http://opal.net.ua/2020/11/30/rentabelnost-czto-etotakoe-vidy-i-formuly-kak-rassczitat-i-povysit/
20. Кірілюк Р. П. Фінансова криза на підприємстві: фактори виникнення та механізми попередження. *Економіка. Управління. Інновації*. 2013. №1.
21. Фактори, що формують прибуток URL: https://pidru4niki.com/1957041155413/finansi/faktori_formuyut_pributok

22. Коваленко І. В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019.
23. Білан О. В. Фінансовий менеджмент: теорія і практика. Львів: Видавництво ЛНУ, 2018.
24. Гринько М. П. Маркетингова стратегія підприємства. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020.
25. Ткаченко С. В. Використання інформаційних систем у сучасному підприємництві. Бізнес і право. 2020.
26. Загальна інформація про підприємство ТОВ «Крона-Калинівка» з сайту Юконтрол. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/04782181/ (дата звернення 10.05.2025).
27. Загальна інформація про підприємство ТОВ «Крона-Калинівка» з сайту Opendatabot. URL: https://opendatabot.ua/c/04782181 (дата звернення 10.05.2025).
28. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 08.03.2024, № 3587-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text (дата звернення 09.05.2025).
29. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. Посіб. Для студ. Спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. Н.Л. Кузьмінська. Електронні текстові дані (1 файл: 1326 Кб). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.
30. Комп'ютерні практикуми [Електронний ресурс] : навч. Посіб. Для студ. Спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. Н.Л. Кузьмінська. Електронні текстові дані (1 файл: 1267 Кб). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 60 с.
31. Данкевич А. Є., Міліневська В. Д. Фактори та резерви підвищення рівня рентабельності на підприємстві. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. №18(2). С. 8-12

32. Овчаренко В. К. Оцінка рентабельності та ефективності впровадження нових бізнес-моделей в торгівлі. *Інноваційна економіка*. №10. 2022. С. 67–74
33. Гаватюк Л. С., Пілат А. К. Удосконалення системи управління рентабельністю як умова ефективного функціонування підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. No 2. С. 47-50
34. Усатюк В. В., Мартиненко В. П. Напрями підвищення прибутковості підприємства. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/d62dfa97-7546-4778-8079-647a49416b35/content
35. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. *Молодий вчений*. Вип. №2(42). 2019. С. 299-303.
36. Марченко В. М., Гречко А. В., Кузьмінська Н. Л., Кривда О. В. Дипломне проєктування: написання, оформлення та захист атестаційних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : навч. Посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 68 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Звіт про фінансовий стан ТОВ «Крона-Калинівка» у 2022 році

Дата звіту	22.02.2023
Період	2022 рік, 12 міс
КАТОТТГ	UA32140090010093169
Кількість працівників	34

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	2.00	5.00
первісна вартість	1001	6.00	12.00
накопичена амортизація	1002	4.00	7.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	512.00	
Основні засоби	1010	116 513.00	139 746.00
первісна вартість	1011	144 873.00	180 127.00
знос	1012	28 360.00	40 381.00
Усього за розділом I	1095	117 027.00	139 751.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	4 563.00	2 502.00
Виробничі запаси	1101	4 563.00	2 502.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	786.00	4 138.00
з бюджетом	1135	336.00	1 655.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 624.00	5 999.00
Г роші та їх еквіваленти	1165	252.00	302.00
Рахунки в банках	1167	252.00	302.00
Витрати майбутніх періодів	1170	133.00	184.00
Інші оборотні активи	1190	16 839.00	16 048.00
Усього за розділом II	1195	27 533.00	30 828.00
Баланс	1300	144 560.00	170 579.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.00	1 000.00
Додатковий капітал	1410	1 876.00	1 876.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 590.00	4 823.00
Усього за розділом I	1495	4 466.00	7 699.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	274.00	8 402.00
Усього за розділом II	1595	274.00	8 402.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	169.00	3 049.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
товари, роботи, послуги	1615	560.00	529.00
розрахунками з бюджетом	1620	279.00	777.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	210.00	704.00
розрахунками зі страхування	1625	17.00	2.00
розрахунками з оплати праці	1630	114.00	70.00
Інші поточні зобов'язання	1690	138 681.00	150 051.00
Усього за розділом III	1695	139 820.00	154 478.00
Баланс	1900	144 560.00	170 579.00

Таблиця А.2 – Звіт про фінансові результати ТОВ «Крона-Калинівка» у 2022 році

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	48 774.00	33 451.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	33 702.00	22 205.00
Валовий: прибуток	2090	15 072.00	11 246.00
Інші операційні доходи	2120	189.00	17.00
Адміністративні витрати	2130	8 224.00	4 825.00
Витрати на збут	2150	2 367.00	5 117.00
Інші операційні витрати	2180	254.00	169.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	4 416.00	1 152.00
Інші фінансові доходи	2220	6.00	6.00
Інші доходи	2240	64.00	52.00
Фінансові витрати	2250	576.00	41.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3 910.00	1 169.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-704.00	-210.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3 206.00	959.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 206.00	959.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	73.00	585.00
Витрати на оплату праці	2505	2 137.00	1 235.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	464.00	261.00
Амортизація	2515	6 067.00	4 922.00
Інші операційні витрати	2520	2 105.00	3 101.00
Разом	2550	10 846.00	10 104.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	136 672.00	40 530.00
Надходження від повернення авансів	3020	190.00	323.00
Інші надходження	3095	17.00	30.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	153 671.00	77 500.00
Праці	3105	5 407.00	5 204.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	1 579.00	1 435.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	2 426.00	2 127.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	2 215.00	1 982.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	92 986.00	3 595.00
Інші витрачання	3190	3 701.00	2 258.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-122 891.00	-51 236.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від отриманих: відсотків	3215	161.00	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	161.00	0.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Інші надходження	3340	126 763.00	51 545.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	4 121.00	207.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	122 642.00	51 338.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-88.00	102.00
Залишок коштів на початок року	3405	252.00	168.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	138.00	-18.00
Залишок коштів на кінець року	3415	302.00	252.00

Додаток Б

Таблиця Б.1 – Звіт про фінансовий стан ТОВ «Крона-Калинівка» у 2023 році

Дата звіту	30.01.2024
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	Демотко Тетяна Олександрівна
КАТОТТГ	UA32140090010093169
Кількість працівників	48

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	5.00	2.00
первісна вартість	1001	12.00	12.00
накопичена амортизація	1002	7.00	10.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	139 746.00	155 776.00
первісна вартість	1011	180 127.00	212 399.00
знос	1012	40 381.00	56 623.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	

накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	139 751.00	155 778.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	2 502.00	3 987.00
Виробничі запаси	1101	2 502.00	3 987.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 138.00	2 068.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	1 655.00	1 277.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	1.00

із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 999.00	5 681.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	302.00	57.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	302.00	57.00
Витрати майбутніх періодів	1170	184.00	397.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Інші оборотні активи	1190	16 048.00	16 316.00
Усього за розділом II	1195	30 828.00	29 784.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	170 579.00	185 562.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 000.00	40 000.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	

Додатковий капітал	1410	1 876.00	1 876.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 823.00	7 633.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	7 699.00	49 509.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов' язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	8 402.00	16 288.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	

Усього за розділом II	1595	8 402.00	16 288.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	62 673.00	48 774.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	47 796.00	33 702.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	14 877.00	15 072.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	5 253.00	189.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00

Таблиця Б.2 – Звіт про фінансові результати ТОВ «Крона-Калинівка» у 2023 році

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	11 099.00	8 224.00
Витрати на збут	2150	2 372.00	2 367.00
Інші операційні витрати	2180	770.00	254.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5 889.00	4 416.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		6.00
Інші доходи	2240	25.00	64.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	2 341.00	576.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3 573.00	3 910.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-763.00	-704.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2 810.00	3 206.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 810.00	3 206.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	6.00	73.00
Витрати на оплату праці	2505	4 092.00	2 137.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	807.00	464.00
Амортизація	2515	6 953.00	6 067.00
Інші операційні витрати	2520	2 383.00	2 105.00
Разом	2550	14 241.00	10 846.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	85 298.00	136 672.00
Повернення податків і зборів	3005		0.00
у тому числі податку на додану вартість	3006		0.00
Цільового фінансування	3010		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		0.00
Надходження від повернення авансів	3020	3 140.00	190.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	12.00	0.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	16.00	0.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	224.00	17.00

Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	49 355.00	153 671.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260		0.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0.00	161.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300	39 000.00	0.00
Отримання позик	3305	36 747.00	0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		126 763.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350	86 424.00	0.00
Сплату дивідендів	3355		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		161.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		4 121.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390		0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-10 677.00	122 642.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-245.00	-88.00
Залишок коштів на початок року	3405	302.00	252.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		138.00
Залишок коштів на кінець року	3415	57.00	302.00

Додаток В

Таблиця В.1 – Звіт про фінансовий стан ТОВ «Крона-Калинівка» у 2024

Дата звіту	06.02.2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	Демотко Тетяна Олександрів
КАТОТТГ	UA32140090010093169
Кількість працівників	61

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	2.00	0.00
первісна вартість	1001	12.00	12.00
накопичена амортизація	1002	10.00	12.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	155 776.00	147 620.00
первісна вартість	1011	212 399.00	220 114.00
знос	1012	56 623.00	72 494.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	

Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	155 778.00	147 620.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	3 987.00	1 916.00
Виробничі запаси	1101	3 987.00	1 916.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 068.00	1 747.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	1 277.00	218.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	1.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 681.00	5 538.00

Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	57.00	119.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	57.00	119.00
Витрати майбутніх періодів	1170	397.00	389.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Інші оборотні активи	1190	16 316.00	11 316.00
Усього за розділом II	1195	29 784.00	21 243.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	185 562.00	168 863.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	40 000.00	41 089.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	1 876.00	1 876.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7 633.00	12 302.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	49 509.00	55 267.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов' язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	16 288.00	6 807.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	16 288.00	6 807.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 942.00	4 838.00
товари, роботи, послуги	1615	225.00	571.00
розрахунками з бюджетом	1620	251.00	326.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	146.00	207.00
розрахунками зі страхування	1625	19.00	59.00
розрахунками з оплати праці	1630	218.00	244.00

за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	330.00	2 626.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	113 780.00	98 125.00
Усього за розділом III	1695	119 765.00	106 789.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	185 562.00	168 863.00

Таблиця В.2 – Звіт про фінансові результати ТОВ «Крона-Калинівка» у 2024 році

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	85 447.00	62 673.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	67 965.00	47 796.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	17 482.00	14 877.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	2 163.00	5 253.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	9 412.00	11 099.00
Витрати на збут	2150		2 372.00
Інші операційні витрати	2180	748.00	770.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	9 485.00	5 889.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240		25.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	3 707.00	2 341.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	5 778.00	3 573.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 109.00	-763.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	4 669.00	2 810.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4 669.00	2 810.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	117.00	6.00
Витрати на оплату праці	2505	6 379.00	4 092.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 156.00	807.00
Амортизація	2515	508.00	6 953.00
Інші операційні витрати	2520	2 000.00	2 383.00
Разом	2550	10 160.00	14 241.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00